

Program centra pre deti a rodiny Pezinok

1. Kontaktná adresa centra:

Centrum pre deti a rodiny Pezinok, Nová ul.č.9, 902 03 Pezinok

Telefónne kontakty :

Riaditeľka : 033/243 30 32, 0905 239 274 (v prac. dňoch od 8 -16 hod.)

Vedúca úseku starostlivosti o dieťa: 033/243 30 63 0908 755 171 (v prac. d. od 8 -16 h.)

Vedúca úseku CPPR: 033/243 30 31, 0918 919 367(v prac. dňoch od 8 -16 hod.)

Pohotovostné tel. číslo: 0907 719 861 (pre prípad náhleho umiestnenia dieťaťa mimo pracovného času)

Ambulancia/ terén : 033/243 30 39, 033/243 30 66, 0918 515 426

2. Adresa miest vykonávania opatrení:

pobytovou formou

a) v samostatných skupinách:

Rodinný dom, Trnavská 9, Pezinok

Rodinný dom, Podhorská 9, Modra

Rodinný dom, Pod vinicami 33, Modra – Kráľová

b) v bytoch pre mladých dospelých:

ul. Nová 9, Pezinok

ul. K. Franklovej 5, Pezinok

c) v domácnostiach profesionálnych náhradných rodičov: adresy bydliska profesionálnych náhradných rodičov

ambulantnou formou

a) v budove na Novej ul.č.9, Pezinok

3. Účelom centra (§ 45 ods. 1 písm. a) až c) zákona je vykonávanie :

- a) opatrení dočasne nahrádzajúcich dieťaťu jeho prirodzené rodinné prostredie alebo náhradné rodinné prostredie na základe rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, o nariadení neodkladného opatrenia alebo o uložení výchovného opatrenia (ďalej len „pobytové opatrenie súdu“),
- b) výchovných opatrení, ktorými je uložená povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu (§ 12 ods. 1 písm. d) zákona o SPODaSK a § 37 ods. 2 písm. d) zákona o rodine),
- výchovných opatrení, ktorými je súdom podľa § 37 ods. 4 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“)uložená povinnosť na zabezpečenie účelu výchovného opatrenia alebo neodkladného opatrenia (ďalej len „ambulantné výchovné opatrenie“),

c) opatrení na predchádzanie vzniku, prehlbovania a opakovania :

1. krízových situácií dieťaťa v prirodzenom rodinnom prostredí alebo náhradnom rodinnom prostredí,

2. porúch psychického vývinu, fyzického vývinu alebo sociálneho vývinu dieťaťa z dôvodu problémov v prirodzenom rodinnom prostredí, náhradnom rodinnom prostredí, širšom sociálnom prostredí a v medziľudských vzťahoch na základe dohody po predchádzajúcom písomnom odporúčaní orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

4. Druh, forma vykonávaných opatrení, cieľová skupina

4.1 Pobytové opatrenie

a) na základe rozhodnutia súdu (§45 zákona ods. 1 písm.)

- o nariadení ústavnej starostlivosti,
- o nariadení neodkladného opatrenia
- uložení výchovného opatrenia

Pobytové opatrenia súdu sú vykonávané pre

- dieťa umiestnené v centre na základe rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, o nariadení neodkladného opatrenia alebo o uložení výchovného opatrenia.

- plnoletú fyzickú osobu, ktorou je mladý dospelý, po ukončení pobytového opatrenia súdu nadobudnutím plnoletosti dieťaťa.

b) v naliehavých prípadoch, najmä ak sa dieťa ocitlo bez akejkoľvek starostlivosti alebo ak je život alebo zdravie dieťaťa vážne ohrozené dočasne aj bez rozhodnutia súdu.

4.2 Pobytové opatrenia pre dieťa na základe dohody – po predchádzajúcom písomnom odporúčaní orgánu SPODaSK.

Pobytové opatrenia sú vykonávané pobytovou formou

- pre dieťa (§ 46 odst. 1 písm. a) vykonávané v profesionálnej náhradnej rodine alebo samostatne usporiadanej skupine.

- pobytové opatrenia na základe dohody (podľa §47 ods. 5), pre dieťa a jeho rodiča, alebo osobu, ktorá sa o dieťa osobne stará.

4.3 CDR vykonáva opatrenia ambulantnou a terénnou formou so zameraním:

Odborné metódy sú vykonávané kombináciou **ambulantnej a terénnej formy**.

Uvedené opatrenia sa vykonávajú pre deti, ich rodičov alebo osoby, ktoré sa o ne osobne starajú, mladým dospelým po ukončení náhradnej starostlivosti, ktorí sa ocitli v kríze a potrebujú odbornú pomoc najmä pri sanácii rodiny, náhradnej rodinnej starostlivosti, riešení rodičovských konfliktov, výchovných problémoch, na základe dohody po predchádzajúcom písomnom odporúčaní orgánu SPODaSK. Podľa odporúčania SPODaSK je pre prácu s rodinou určená časová dotácia, ktorá môže byť po vyčerpaní predĺžená po vzájomnej dohode.

Pri práci so skupinou má CDR určenú 20 hodinovú dotáciu pre skupinové aktivity.

4.3.1 Ambulantné výchovné opatrenia:

4.3.1.1 Povinnosť zúčastniť sa na výchovnom alebo sociálnom programe (§12 ods.1 písm. d zákona o SPODaSK) uložená dieťaťu, rodičovi, alebo osobe, ktorá sa osobne o dieťa stará.

4.3.1.2 Povinnosť uložiť maloletému dieťaťu alebo jeho rodičom **podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu** (§37 ods.2 písm.d) zákona o rodine).

4.3.2. Ďalšie opatrenia vykonávané ambulantnou alebo terénnou formou

Opatrenia na obmedzenie a odstraňovanie negatívnych vplyvov, ktoré ohrozujú psychický, fyzický a sociálny vývin dieťaťa podľa §11 ods.2 a ods. 3 a § 73 ods.6 písm.b) zákona o SPODaSK)

§ 11 ods. 2 zák. č. 305/2005 o Sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele (ďalej SPODaSK) – opatrenia pre dieťa a rodičov v rozvodových, rozchodových situáciách (poskytnutie sociálneho poradenstva, poskytnutie psychologickéj pomoci pre rodičov a dieťa)

Hodinová dotácia: - rodičovský konflikt 40 hod/rodina
- NRS 50 hod/rodina

§ 11ods. 3 písm. b) bod 1 zák.č. 305/2005 - odborné metódy na prispôsobenie sa novej situácii v prostredí podľa § 4 ods. 1 písm. a) a b)

Hodinová dotácia: - rodičovský konflikt 50 hod/ rodina
- sanácia, zanedbávanie – 55 hod/ rodina
- výchovné problémy: problémové správanie a poruchy správania
40 hod/ rodina
- NRS 35 hod/ rodina

§ 11 ods. 3 písm. b) bod 2 zák.č. 305/2005 – odborné metódy na úpravu rodinných a sociálnych pomerov dieťaťa

Hodinová dotácia : - rodičovský konflikt 40 hod/ rodina
- sanácia, zanedbávanie – 45 hod/ rodina
- výchovné problémy: problémové správanie a poruchy správania 40hod/
rodina
- NRS 35 hod/rodina

§ 11 ods. 3 písm. b) bod 3 zák.č.305/2005 – odborné metódy na podporu riešenia výchovných, sociálnych a iných problémov v rodine a medziľudských vzťahoch

Hodinová dotácia: - rodičovský konflikt 45 hod/rodina
- sanácia, zanedbávanie 45 hod/ rodina
- výchovné problémy: problémové správanie a poruchy správania 45hod/
rodina
- NRS 40 hod/ rodina

§ 11 ods. 3 písm. b) bod 4 zák.č. 305/2005 – odborné metódy na podporu obnovy alebo rozvoja rodičovských zručností

Hodinová dotácia: - rodičovský konflikt 50 hod/rodina
- sanácia, zanedbávanie 40 hod/rodina
- výchovné problémy: problémové správanie a poruchy správania 35hod/rodina
- NRS 40 hod/rodina

§ 11 ods. 3 písm. b) bod 5 zák.č. 305/2005 – odborné metódy na zhodnotenie situácie dieťaťa a rodiny, posúdenie možností rodičov, ďalších príbuzných a iných blízkych osôb dieťaťa riešiť situáciu dieťaťa a rodiny na účely určenia miery ohrozenia dieťaťa

Hodinová dotácia: - rodičovský konflikt 35 hod/rodina
- sanácia, zanedbávanie 35 hod/rodina
- výchovné problémy: problémové správanie a poruchy správania 50hod/rodina
- NRS 30hod/rodina

§ 11 ods. 3 písm. d) zák.č. 305/2005 – vykonávanie poradensko-psychologickej pomoci rodinám so špecifickým problémom a pri krízových situáciách

Hodinová dotácia: - rodičovský konflikt 40 hod/rodina
- sanácia, zanedbávanie 50 hod/rodina
- výchovné problémy: problémové správanie a poruchy správania 45hod/rodina
- NRS 35 hod/rodina

§ 12 ods. 1 písm. d) zák.č. 305/2005 – uloženie dieťaťu, rodičovi alebo osobe, ktorá sa osobne stará o dieťa, povinnosť zúčastniť sa na výchovnom alebo sociálnom programe

Hodinová dotácia: - rodičovský konflikt 45 hod/rodina
- sanácia, zanedbávanie 45 hod/rodina
- výchovné problémy: problémové správanie a poruchy správania 40hod/rodina
- NRS 40 hod/rodina

§ 73 ods. 6 písm. a) zák.č. 305/2005 – vykonávanie opatrení na zhodnotenie situácie dieťaťa a rodiny, posúdenie možností rodičov, ďalších príbuzných a iných blízkych osôb dieťaťa riešiť situáciu dieťaťa a rodiny na účely určenia miery ohrozenia dieťaťa, ak opatreniami vykonávanými vo vlastnej pôsobnosti nebolo možné jednoznačne určiť mieru ohrozenia dieťaťa

Hodinová dotácia: - rodičovský konflikt – 45 hod/rodina
- sanácia, zanedbávanie – 45 hod/rodina
- výchovné problémy: problémové správanie a poruchy správania 25hod/rodina
- NRS 30 hod/rodina

§ 73 ods. 6 písm. d) zák.č. 305/2005 – poskytnutie podpory, sociálneho alebo iného odborného poradenstva náhradným rodičom

Hodinová dotácia: - NRS 25 hod/rodina

§ 73 ods. 6 písm. e) zák.č. 305/2005 – poskytnutie sociálneho poradenstva ambulantnou formou mladým dospelým po ukončení náhradnej starostlivosti – 45 hodín

§7 ods.7 vyhlášky č.103/2018 Z.z - metóda prípadovej konferencie, rodinnej konferencie, konferenčný model sociálnej práce s rodinou. Vyhľadávanie, sieťovanie, aktivizovanie a koordinovanie blízkych osôb, subjektov zainteresovaných v živote dieťaťa a jeho rodiny. Cieľom je vypracovanie konkrétneho, adresného a merateľného plánu riešenia situácie dieťaťa a jeho rodiny so zapojením širšej rodiny a komunity.

Hodinová dotácia - 25 hodín

§ 37 ods. 2 písm. d) zák.č. 36/2005 zákona o rodine – uloženie maloletému dieťaťu alebo jeho rodičom povinnosti podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu

Hodinová dotácia:

- rodičovský konflikt 40 hod / rodina
- sanácia, zanedbávanie 50 hod/ rodina
- výchovné problémy: problémové správanie a poruchy správania 45hod/rodina
- NRS 35 hod/ rodina

§ 37 ods. 4 zák.č. 36/2005 zákona o rodine – vykonávanie povinností uložených na zabezpečenie účelu výchovných opatrení

Hodinová dotácia:

- rodičovský konflikt 40 hod/ rodina
- sanácia, zanedbávanie 40 hod / rodina
- výchovné problémy: problémové správanie a poruchy správania 40hod/rodina
- NRS 40 hod/ rodina

4.4 Príprava osôb na profesionálne náhradné rodičovstvo (§ 16 vyhlášky 103/2018 Z.z.)

5. Opis cieľovej skupiny centra:

5.1 Pobytové opatrenia na základe rozhodnutia súdu (§45 zákona ods. 1 písm)

sú vykonávané pre :

- dieťa umiestnené v centre na základe rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, o nariadení neodkladného opatrenia, výchovné opatrenia.
- plnoletú fyzickú osobu, ktorou je mladý dospelý, po ukončení pobytového opatrenia súdu nadobudnutím plnoletosti dieťaťa.

Pobytová forma opatrení je vykonávaná:

- v 20- tich profesionálnych náhradných rodinách
- v 3 samostatných skupinách zriadených v rodinných domoch so samostatným stravovaním, hospodárením a vyčleneným rozpočtom
- v jednej samostatnej skupine pre mladých dospelých zriadenej v byte, nachádzajúcom sa v budove sídla centra na Novej ul. č.9 v Pezinku a v byte na ul. K. Franklovej č.5, v Pezinku.

5.2 Pobytové opatrenia na základe dohody

- ***podľa §47 ods. 5***

Pobytové opatrenia pre dieťa a rodiča alebo osobu, ktorá sa o dieťa stará, na základe dohody po predchádzajúcom písomnom odporúčaní orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (podľa §47 ods. 5). Účelom takéhoto pobytu môže byť len nácvik rodičovských zručností a iných zručností, ktoré rodič alebo iná fyzická osoba nevyhnutne potrebuje na výkon svojich rodičovských povinností, alebo úprava a zachovanie vzťahov.

Pobytové opatrenie sa bude vykonávať v byte na Novej ul.č.9 v Pezinku

- ***Podľa §46 ods.1, pís.a 1***

Pobytové opatrenie pre dieťa na základe dohody s rodičom, alebo osobou, ktorá sa o dieťa osobne stará, na základe odporúčania orgánu SPODaSK

Pobytové opatrenie sa bude vykonávať na samostatnej skupine ďalej len SS.

5.3 Vykonávanie odborných metód (§ 11)

- na úpravu rodinných a sociálnych pomerov dieťaťa, ktorému bez pomoci hrozí vyňatie z prirodzeného rodinného prostredia
- na podporu obnovy alebo rozvoja rodičovských zručností
- na prispôsobenie sa novej situácii

- na podporu riešenia výchovných, sociálnych a iných problémov v rodine a v medziľudských vzťahov
- na zhodnotenie situácie dieťaťa a jeho rodiny
- pomoc rodinám so špecifickým problémom a pri krízových situáciách

Odborné metódy sú vykonávané kombináciou ambulantnej a terénnej formy.

5.4 Vykonávanie opatrení pre fyzickú osobu (§44a),

ktorej je dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnovi alebo poručníkovi, ktorý sa osobne stará o dieťa, ak orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately zistí, že, potrebuje odbornú pomoc na uľahčenie zabezpečovania náhradného rodinného prostredia pre dieťa a navrhne tejto fyzickej osobe zabezpečenie poskytnutia sociálneho poradenstva alebo iného odborného poradenstva alebo zabezpečenie vykonania opatrení na uľahčenie riešenia výchovných problémov alebo rodinných problémov a pri uplatňovaní zákonných nárokov dieťaťa.

5.5 Poskytovanie sociálneho poradenstva mladému dospelému po ukončení náhradnej starostlivosti je vykonávané ambulantnou formou.

5.6 Príprava osôb na profesionálne náhradné rodičovstvo (§ 16 vyhlášky 103/2018 Z.z.)

Pre fyzické osoby, ktoré majú záujem stať sa profesionálnym náhradným rodičom.

Ambulantné a terénne opatrenia sú vykonávané pre

- a) dieťa, rodiča, alebo osobu, ktorá sa o dieťa osobne stará
- b) plnoletú fyzickú osobu, ktorej je dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, pestún alebo poručník, ktorý sa osobne stará o dieťa, ak potrebuje odbornú pomoc na uľahčenie zabezpečovania náhradného rodinného prostredia pre dieťa,
- c) mladého dospelého po ukončení náhradnej starostlivosti.

Opatrenia bude centrum vykonávať najmä pre dieťa a rodiča, alebo osobu, ktorá sa o dieťa osobne stará, mladého dospelého :

- ktoré majú obvyklý pobyt najmä v okrese Pezinok, Bratislava
- dieťa, ktoré si nevyžaduje zaradenie do resocializačného programu a špecializovaných programov,
- ktoré nevykazujú poruchy správania z dôvodu akýchkoľvek závislostí,
- dieťa, ktorého zdravotný stav si nevyžaduje ošetrovateľskú starostlivosť alebo opatrovateľskú starostlivosť,
- ktoré nevykazuje známky akútneho infekčného ochorenia
- nie su agresívne voči zamestnancom, iným klientom

6. Forma vykonávania opatrení podľa § 45 ods. 4 zákona

Pobytová forma podľa § 45 ods. 4 písm:

- a) Pobytová forma - pre deti od 0-18 rokov umiestnené v profesionálnych náhradných rodinách (PNR) a na samostatne usporiadaných skupinách (SUS).
Pre mladých dospelých po ukončení pobytového opatrenia súdu, v skupine pre mladých dospelých.
- b) Ambulantná forma –pre deti, rodičov, alebo osobu, ktorá sa o dieťa osobne stará a deti žijúce v týchto rodinách.
- c) Terénna forma - sanácia a nácvik rodičovských zručností najmä v rámci spádovej oblasti Pezinok, Modra, pre rodičov alebo osobu, ktorá sa o dieťa osobne stará a deti žijúce v týchto rodinách. Podpora NRS, deti umiestnené v náhradných rodinách.

Vykonávanie ambulantnej a terénnej formy vykonávaných opatrení bude závisieť od personálneho zabezpečenia a časofondu určeného na vykonávanie uvedených opatrení.

6. Dôvody vylučujúce vykonávanie opatrení v centre.

Opatrenia vykonávané pobytovou, ambulantnou alebo terénnou formou centrum vykonáva :

- pre dieťa a jeho rodinu nevyžadujúce si zaradenie do resocializačného programu alebo do špecializovaných programov,
- pre dieťa, prípadne jeho rodiča alebo osobu, ktorá sa osobne stará o dieťa, ktoré netrpí infekčným ochorením ohrozujúcim verejné zdravie,

Nepracujeme s deťmi s vážnymi poruchami správania, diagnostikovanými pedopsychiatrom s výrazne agresívnymi, s klientmi s vážnymi psychiatrickými poruchami (nedodržiavanie liečby), s výrazne nespolupracujúcimi klientmi. S deťmi s ŤZP a vyžadujúcimi si ošetrovateľskú starostlivosť.

Opatrenia vykonávané ambulantnou alebo terénnou formou centrum nevykonáva v prípade ak nedisponuje personálnym zabezpečením.

7. Celkový počet miest v centre a ak centrum vykonáva opatrenia pobytovou formou vo viacerých budovách centra, počet miest v jednotlivých budovách centra

Celkový počet miest pre pobytovú formu je 86. Pre pobytovú formu na základe dohody 8 miest.

Z toho je:

- 40 miest v profesionálnych náhradných rodinách v rodinnom dome alebo v byte, ktorého je profesionálny náhradný rodič vlastníkom, spoluvlastníkom, nájomcom alebo spoločným nájomcom
- 30 miest v samostatných skupinách (v každom rodinnom dome 10 miest)

- 8 miest v samostatnej skupine pre mladých dospelých.

- 8 miest (detí + dospelí) - pobytová forma na dohodu (§47 zákona, ods. 5)

8. Opis vnútorných priestorov a vonkajších priestorov centra, a ak centrum vykonáva opatrenia pobytovou formou, opis podmienok zachovania súkromia vrátane opisu podmienok na osobnú hygienu detí a plnoletých fyzických osôb, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia pobytovou formou

Rodinný dom, Trnavská 9, Pezinok

V rodinnom dome v samostatne usporiadanej skupine (SUS) je poskytovaná starostlivosť najviac 10-tim deťom vo veku od 6 rokov. Rodinný dom, má zariadenú kuchyňu, komoru, skladový priestor, hygienické zariadenia (kúpeľňa, WC) rozdelené podľa pohlavia, uzamykateľné, pre menšie deti je možnosť nezamknúť, na dverách je osadený obrázok, ktorým je možné označiť voľno, obsadené. Rodinný dom disponuje otvoreným obývacím priestorom, vlastné elektrospotrebiče. V dome sú nainštalované klimatizačné jednotky.

SUS funguje formou rodinného typu, má vyčlenený rozpočet, samostatné hospodárenie, stravovanie.

Prevádzku samostatnej skupiny zabezpečuje 6 zamestnancov, z toho sú 2 vychovávatelia, 1 pomocný vychovávateľ s ekonomickou agendou, 3 pomocní vychovávatelia.

Funkčné členenie a priestorové usporiadanie zariadenia

Stavba rodinného domu má dve nadzemné podlažia. Na prízemí sa nachádza vstup, bez zádveria, šatník, hala a schodište, 2 izby pre deti, kúpeľňa s WC, umývadlom a sprchou. Na medziposchodí sa nachádza kuchyňa s jedálenským kútom, komora na uskladnenie potravín a obývací izba.

Na prvom poschodí sa nachádza miestnosť pre vychovávateľov, 2 izby pre deti, kúpeľňa s WC, umývadlom a vaňou. Podlahy sú podľa druhu využitia laminátové a keramické. Na oknách sú žalúzie a sieťky proti hmyzu.

V kuchyni je umiestnená kuchynská linka s umývacím drezom, plynovým sporákom, elektrickou rúrou, chladničkou s mrazničkou a ďalšími malými domácimi elektrospotrebičmi. Pri kuchyni sa nachádza špajza vybavená regálmi na uskladnenie potravín. V jedálenskej časti a nachádza stôl a stoličky. Obývačka je zariadená sedacou súpravou, nábytkovou zostavou, stolíkom, televízorom (elektronické hry), PC pre deti.. Je to príjemný priestor poskytujúci deťom možnosť relaxovať a zabávať sa. Izby detí sú zariadené šatníkovými skriňami, váľandami s úložným priestorom, písacími stolíkmi, skrinkami a stoličkami. Každé dieťa má vlastný odkladač priestor. Je pravidlo, že ostatné deti nemajú vstupovať do detských izieb bez súhlasu jej obyvateľov.

V suteréne domu je sklad, kotolňa + práčovňa.

Bývalá garáž na prízemí, tesne pri dome sa využíva na pohybové aktivity detí pri nepriaznivom počasí.

V prístavbe pri rodinnom dome je v časti zriadená kreatívna dielňa pre deti, ktorú radi využívajú. V ďalšej časti prístavby je WC, sprchový kút, umývadlo, ktoré je deťom k dispozícii najmä v letných mesiacoch.

Pri rodinnom dome je záhrada s priestorom na relax, športové aktivity (futbal, bedminton, basketbal, trampolína) aj pracovné aktivity (záhradka s úžitkovými rastlinami). Možnosť grilovania na záhradnom grile.

Rodinný dom, Podhorská 9, Modra

V rodinnom dome v samostatne usporiadanej skupine (SUS) je poskytovaná starostlivosť najviac 10-tim deťom vo veku od 6 rokov. Rodinný dom, má zariadenú kuchyňu, jedáleň, skladový priestor, hygienické zariadenia (kúpeľňa, WC) rozdelené podľa pohlavia, sú uzamykateľné, obývacie priestory, vlastné elektrospotrebiče.

SUS funguje formou rodinného typu, má vyčlenený rozpočet, samostatné hospodárenie, stravovanie.

Prevádzku samostatne usporiadanej skupiny zabezpečuje 6 zamestnancov, z toho sú 2 vychovávatelia, 1 pomocný vychovávateľ s ekonomickou agendou, 3 pomocní vychovávatelia

Stavba rodinného domu má dve nadzemné podlažia. Na prízemí sa nachádza vstupná hala bez zádveria a schodisko na poschodie, kuchyňa, jedáleň, WC s umývadlom pre personál, kúpeľňa pre deti s 2 umývadlami, WC, bidetom, vaňou, pračkou a sušičkou, izba pre detia obývacia izba. Podlahy sú podľa druhu využitia laminát a keramická dlažba. Kuchyňa je vybavená dresom, elektrickým šporákom s rúrou, chladničkou s mrazničkou, umývačkou riadu, mikrovlnou rúrou a drobnými kuchynskými spotrebičmi. V jedálni sa nachádzajú dva stoly a 10 stoličiek. V obývacej izbe je sedacia súprava, nábytková zostava, stolík, televízor (elektronické hry). Je to príjemný priestor poskytujúci deťom možnosť relaxovať a zabávať sa.

Na poschodí je chodba, 3 izby pre deti, miestnosť pre vychovávateľov a kúpeľňa so sprchovým kútom, umývadlom a WC pre deti. Izby detí sú vybavené váľandami s úložným priestorom, šatníkmi, skrinkami, písacím stolíkom a stoličkami. Každé dieťa má vlastný odkladací priestor. Je pravidlo, že ostatné deti nemajú vstupovať do detských izieb bez súhlasu jej obyvateľov. Podlahy sú podľa druhu využitia laminátové a keramické. V suteréne sú skladové priestory, miestnosť na záujmové činnosti detí (kreatívne činnosti, pingpong). Z domu sa vchádza do garáže, ktorá slúži ako sklad záhradného náradia a nábytku, športových potrieb pre deti.

Celý dom je renovovaný, na oknách sú žalúzie a sieťky proti hmyzu. V dome sú nainštalované klimatizačné jednotky.

Pri dome je priestor, ktorý slúži na relax aj športové aktivity detí (futbal, bedminton, basketbal, trampolína) aj pracovné aktivity (záhradka s úžitkovými rastlinami). Možnosť grilovania na záhradnom grile.

Rodinný dom, Pod Vinicami 33, Modra - Kráľová

V rodinnom dome v samostatne usporiadanej skupine (SUS) je poskytovaná starostlivosť najviac 10-tim deťom vo veku od 6 rokov. Rodinný dom, má zariadenú kuchyňu, komoru, skladový priestor, hygienické zariadenia (kúpeľňa, WC) rozdelené podľa pohlavia, uzamykateľné, obývaciepriestory, vlastné elektrospotrebiče.

SUS funguje formou rodinného typu, má vyčlenený rozpočet, samostatné hospodárenie, stravovanie.

Prevádzku samostatne usporiadanej skupiny zabezpečuje 6 zamestnancov, z toho sú 2 vychovávatelia, 1 pomocný vychovávateľ s ekonomickou agendou, 3 pomocní vychovávatelia.

Stavba rodinného domu má dve nadzemné podlažia. Na prízemí sa nachádza vstupná chodba, kotolňa, sklad na potraviny, kuchyňa, jedáleň, obývačka, práčovňa s umývadlom, pračkou a sušičkou, WC kabína pre personál, zariadenie pre osobnú hygienu detí (1 umývadlo, 1 sprchový kút, 1 WC). Podlaha je podľa druhu využitia miestnosti laminátová alebo z keramickej dlažby. Na väčšine okien sú žalúzie a sieťky proti hmyzu. V kuchyni je umiestnená kuchynská linka s umývacím drezom, kombinovaným sporákom, chladničkou s mrazničkou a ďalšími malými domácimi elektrospotrebičmi (rýchlovarná kanvica, mikrovlnná rúra, mixér, umývačka riadu) Pri kuchyni sa nachádza špajza vybavená regálmi na uskladnenie potravín. V jedálni sa nachádzajú 2 jedálenské stoly a stoličky. Denná miestnosť – obývačka je zariadená, skrinkami, sedacou súpravou, tulivakmi, stolíkom, rádiom, televízorom, (elektronické hry). Je to príjemný priestor poskytujúci deťom možnosť relaxovať a zabávať sa. V dome sú nainštalované klimatizačné jednotky.

Na prvom poschodí sa nachádza miestnosť pre vychovávateľov, 4 izby pre deti, 1 samostatné WC s umývadlom pre deti, zariadenie pre osobnú hygienu detí (1 WC, 1 umývadlo, 2 sprchové kúty). Podlaha je podľa druhu využitia miestností laminátová alebo z keramickej dlažby. Na väčšine okien sú žalúzie a sieťky proti hmyzu. Izby detí sú vybavené vstavanými skriňami, váľandami s úložným priestorom, písacími stolíkmi, poličkami, skrinkami a stoličkami. Každé dieťa má vlastný odkladací priestor. Je pravidlo, že ostatné deti nemajú vstupovať do detských izieb bez súhlasu jej obyvateľov.

V garáži pri rodinnom dome je zriadený priestor na cvičenie. V okolí domu je rozsiahly pozemok, poskytujúci deťom možnosti športových aktivít, (futbal, bedminton, pingpong, trampolína, hojdačky, šmýkačka s domčekom...) relax. V záhrade je možnosť pestovania úžitkových, okrasných rastlín. Možnosť grilovania na záhradnom grile.

Byt pre dospelých a deti, Nová ul.č. 9, Pezinok

V 2 izbovom byte bude poskytovaná starostlivosť najviac 8 klientom (dospelí + deti)

Byt sa nachádza na 1 nadzemnom podlaží v rámci sídla budovy centra. Má samostatný vchod, za ktorým je vstupná chodba, kuchyňa je spoločná vybavená kuchynskou linkou s umývacím drezom, varnou platňou, chladničkou s mrazničkou a ďalšími malými domácimi elektrospotrebičmi (rýchlovarná kanvica, mikrovlnná rúra). V kuchyni sa nachádza aj stôl na

stolovanie. Byt má dve uzamykateľné izby 1 menšia pre 1 dospelú osobu s 1 až 2 menšími deťmi. Väčšia izba je pre 2 dospelé osoby a 2 až 3 mal. deti. Izby sú vybavené posteľami podľa potreby postieľkami pre deti, skriňami, stolíkmi a stoličkami. V byte je zariadenie pre osobnú hygienu (1 umývadlo, 1 sprchový kút, 1 WC) a ďalšie 2 samostatné WC kabíny s umývadlami. V byte je miestnosť pre plynový kotol, skladový priestor. Podlaha je podľa druhu využitia miestnosti laminátová alebo z keramickej dlažby.

Byt pre mladých dospelých Nová ul.č. 9, Pezinok

Byt sa nachádza na 1 nadzemnom podlaží v rámci sídla budovy centra so samostatným vchodom. Vstupná chodba s priestorom na odloženie vrchného ošatenia a obuvi. Spoločná kuchyňa, vybavená kuchynskou linkou, s dresom, drobnými elektrospotrebičmi, jedálenským stolom a stoličkami. Kuchyňa je spojená s obývacou izbou, kde sa nachádza rozkladacia sedacia súprava, televízor, skrinky s úložným priestorom. V izbe sa nachádzajú váľandy, skrine s úložným priestorom a komody.

Byt pre mladých dospelých ul. K. Franklovej č. 5, Pezinok

Byt sa nachádza na 1. poschodí, 6 podlažného obytného domu. Byt má 4 obytné miestnosti a príslušenstvo, ktoré pozostáva z kuchyne, kúpeľne, WC a predsieň.

Za vstupnými dverami je predsieň. Kde je priestor na odloženie vrchného oblečenia a obuvi.

Kuchyňa je spojená s obývacou miestnosťou. Kuchyňa je vybavená kuch. linkou, sporákom, dresom, umývačkou riadu, drobnými elektrospotrebičmi, jedálenským stolom, stoličkami. V obývacej časti sa nachádza sedacia súprava, TV prijímač, skrinky s úložným priestorom.

Základné vybavenie izieb: Izby sú vybavené posteľami, skriňami, komodami podľa kapacity izieb, v každej izbe je písací stolík, stolička, lampa. V celom byte je možnosť pripojenia na internet. Byt má loggiu. K bytu patrí pivničná kobka umiestnená na 1. nadzemnom podlaží.

V byte je možné umiestniť 4 MD.

10. Počet zamestnancov centra je 65 +6

10.1 Štruktúra pracovných miest s uvedením dosiahnutého vzdelania zamestnancov:

10.1.1 Odborný tím centra pre vykonávanie opatrení pobytovou formou:

a) sociálni pracovníci 6

5 VŠ II. stupňa v odbore sociálna práca,

b) psychologovia 4

3 VŠ II. stupňa v odbore psychológia

1 VŠ II. stupňa v odbore psychológia, (NP DEI III)

c) špeciálny pedagóg 1

VŠ II. stupňa v odbore špeciálna pedagogika

10.1.2 Odborný tím centra pre vykonávanie opatrení ambulantnou a terénnou formou:

- 2 sociálni pracovníci, VŠ II. stupňa v odbore sociálna práca
- 1 sociálny pracovník VŠ II./ odborný pracovník (PK, SRK, iné metódy)
- 2 psychológovia VŠ II.stupňa v odbore psychológia

10.1.3 Zamestnanci samostatne usporiadaných skupín:

a) *vychovávateľa (pedagogickí zamestnanci) 6*

s úplným stredným vzdelaním – 1

VŠ II.stupňa – 5

b) *pomocní vychovávateľa 12*

so stredným vzdelaním - 2

s úplným stredným vzdelaním – 10

10.1.4 Profesionálni náhradní rodičia 20

s úplným stredným vzdelaním – 14

VŠ II. stupňa – 6

Centrum zabezpečuje (v rámci finančných možností) externou formou aj canisterapiu, individuálnu psychoterapiu. Využíva možnosti spolupráce s CPPaP a ďalšími odborníkmi.

11. Opis spôsobu oboznámenia detí, rodičov a iných fyzických osôb s programom centra alebo špecializovaným programom centra

Aktuálny program centra je zverejnený na jeho webovom sídle centra čím je zabezpečená možnosť oboznámiť sa s jeho obsahom ešte pred príchodom do centra, ako aj v čase už vykonávaných opatrení.

S programom centra sú oboznamované deti, ako aj ich rodičia alebo iné fyzické osoby sociálnym pracovníkom, prípadne psychológom centra, pred vykonávaním opatrení, ako aj deti a rodičia a iné fyzické osoby, pre ktoré sa opatrenia už vykonávajú.

Pri príchode do centra sa oboznámenie realizuje ústne formou rozhovoru. V prípade potreby je program, program k dispozícii pre klientov aj v písomnej podobe. Pokiaľ je to možné oboznámenie sa realizuje súčasne pre dieťa aj jeho rodiča alebo inú fyzickú osobu, za prítomnosti zamestnanca príslušného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny prípadne zamestnanca akreditovaného subjektu, ktorý s rodinou pracuje (ak taký existuje). Program je vysvetľovaný primerane s ohľadom na vek a mentálne schopnosti všetkých zúčastnených.

Po dôkladnom oboznámení sa s programom rodič alebo iná fyzická osoba podpíše prehlásenie, že s programom centra bol riadne oboznámený a že programu a informáciám z neho vyplývajúci porozumel.

Dieťa a jeho rodič alebo iná fyzická osoba budú oboznámení so zásadnými zmenami v programe.

12. Opis odborných metód práce s dieťaťom, jeho rodinou a inými plnoletými fyzickými osobami, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre a spôsob zapájania spolupracujúcich subjektov do odbornej práce centra

V centre sa vykonáva sociálna práca, psychologická pomoc a starostlivosť, výchovná činnosť a diagnostika, špeciálno-pedagogická starostlivosť.

V rámci vykonávania opatrení ambulantnou formou alebo terénnou formou, sa vykonáva najmä sociálna práca, psychologická pomoc a starostlivosť a ďalšie odborné činnosti, ktoré zodpovedajú odborným metódam práce uvedeným v programe centra. Opatrenia ambulantnou formou sa vykonávajú aj skupinovými programami.

12.1 Sociálna práca

a) Etapa sociálnej evidencie je úvodná etapa práce sociálneho pracovníka s klientom – dieťaťom a jeho rodinou, etapa prvého kontaktu, pričom prvému kontaktu s klientom spravidla predchádza kontaktovanie a poskytnutie základných informácií orgánom SPODaSK. Cieľom prvého kontaktu / rozhovoru je zoznámiť sa s klientom, jeho sociálnym problémom, sociálnou situáciou, predpokladaným rozsahom a časovou naliehavosťou sociálneho problému. Pracovník získava základné údaje a informácie, a zisťuje potreby klienta. Poskytuje klientovi základné sociálne poradenstvo, informácie o službách, ktoré zariadenie poskytuje, o jeho právach a povinnostiach v zariadení, o možnostiach udržiavania osobného, telefonického a písomného styku s rodičmi a inými blízkymi osobami.

Informácie získané v tejto i nasledujúcich etapách práce s klientom vedú k nutnosti vedenia dokumentácie; ktorej základom je spis klienta. Súčasťou spisu sú základné údaje o klientovi, záznamy sociálneho pracovníka o práci s klientom a správy od spolupracujúcich odborníkov a inštitúcií, týkajúce sa klienta. Centrum v úvodnej etape spolupracuje s orgánom SPODaSK, rodinou dieťaťa a zdravotníckym zariadením.

b) Etapa diagnostická - je etapa vypracovania sociálnej anamnézy dieťaťa, presného vymedzenia problému a stanovenia sociálnej diagnózy. Metódy používané v diagnostike sú: rozhovor, pozorovanie a analýza dokumentov. Pracovník získava komplexné informácie o klientovi, o jeho sociálnom okolí, o vzniku, priebehu a príčinách problému; informácie, na ktoré sa zameriava sú: identifikačné údaje, dôvod k sociálnej práci, rodinné zázemie a sociálne pozadie dieťaťa, zdravotný stav, vzdelávanie, emocionálne chovanie; ďalej informácie o rodičoch: vzdelanie, zamestnanie a ekonomická situácia, bývanie, schopnosť riešiť problémy, celkový dojem. Anamnéza je zameraná predovšetkým na mapovanie situácie a sociálneho prostredia, v ktorom dieťa žilo, s akými ľuďmi bolo a je v kontakte, aké má s nimi vzťahy, aké poruchy sa objavujú vo vzťahu s okolím, atď. Pracovník získava informácie priamo od dieťaťa, príp. od rodinných príslušníkov a odborníkov, ktorí mali alebo majú dieťa v starostlivosti. Výsledkom je formulovanie bazálnej diagnózy.

Súčasťou tejto etapy je organizovanie prípadovej konferencie za účelom získania komplexných informácií a dohody o postupe riešenia problému.

Centrum v procese sociálnej diagnostiky spolupracuje s orgánom SPODaSK, rodinou dieťaťa, organizáciami, ktoré s rodinou pracujú, resp. pracovali v minulosti, školským zariadením, poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti.

c) Etapa plánovania terapie. Na základe získaných informácií, zhodnotenia situácie dieťaťa a rodiny, po posúdení možností rodičov, ďalších príbuzných a iných blízkych osôb riešiť situáciu dieťaťa a rodiny, vypracuje sociálny pracovník v spolupráci s orgánom SPODaSK

plán sociálnej práce s dieťaťom a jeho rodinou, vrátane stanovenia konkrétnych cieľov a úloh smerujúcich k riešeniu aktuálnej situácie klienta a metód sociálnej práce;

- v prípade vykonávania opatrení pobytovou formou pre dieťa na základe dohody - plán vykonávania opatrení pobytovou formou pre dieťa, na ktorom participuje centrum, orgán SPODaSK, rodič a dieťa; následne je vypracovaná písomná dohoda podmienok vykonávania opatrení pobytovou formou pre dieťa;

- v prípade vykonávania pobytového opatrenia na základe rozhodnutia súdu - individuálny plán rozvoja osobnosti dieťaťa, na ktorom participuje centrum, orgán SPODaSK a dieťa;

- v prípade vykonávania opatrení ambulantnou alebo terénnou formou - plán vykonávania opatrení ambulantnou alebo terénnou formou, na ktorom participuje centrum, orgán SPODaSK, rodič, mladý dospelý, iné centrum a dieťa; následne je vypracovaná dohoda podmienok vykonávania opatrení ambulantnou alebo terénnou formou, a to v prípade vykonávania opatrení na základe dohody.

d) Etapa terapeutická je etapou riešenia problému, realizáciou sociálneho zásahu, ktorý prebieha buď v rovine vzťahu klient a sociálny pracovník alebo v spolupráci s inými odborníkmi, ktorých môže sociálny pracovník kontaktovať. Účelom intervencie je zmiernenie alebo odstránenie toho, čo je definované ako sociálny problém.

Pracovník sprostredkúva, udržiava a podporuje kontakty dieťaťa s biologickou rodinou (rodičia, súrodenci, širšia rodina), vykonáva opatrenia zamerané na úpravu rodinných a sociálnych pomerov. Sprevádza klienta jednak poskytovaním pomoci, podpory, ocenenia, povzbudenia a umožnením ventilácie (verbalizovania pocitov, ťažkostí, úzkosti, sklamaní). Jednak poskytuje poradenstvo a sprevádza klienta / rodiča v sociálnej oblasti, napr. zvyšovaním finančnej gramotnosti, nácvikom efektívneho hospodárenia s financiami, pomocou a poradenstvom pri vybavovaní úradných záležitostí

(dávkový v hmotnej núdzi, dôchodky, evidencia na ÚPSVaR, pomoc pri hľadaní zamestnania, bývaní, riešenie splácania dlhov a pod.). Vysvetľuje možnosti a sprevádza klienta pri rozhodovaní. Pracovník v záujme dieťaťa využíva možnosti a dostupnosť vhodných služieb, ktoré poskytuje štátny i neštátny sektor; príp. zabezpečuje odbornú pomoc alebo činnosť, ktorú centrum nevykonáva, a to inou fyzickou alebo právnickou osobou. Zabezpečuje sieťovanie – spoluprácu a prepojenie rôznych inštitúcií za účelom zabezpečenia komplexnej starostlivosti o klienta: dieťa, rodina, predškolské a školské zariadenia, poskytovatelia zdravotnej starostlivosti, ÚPSVaR, ÚPSVaR / Oddelenie SPODaSK / Určený úrad, Sociálna poisťovňa, súdy, obecné a mestské úrady, zdravotné poisťovne, ústavy na výkon väzby a ústavy na výkon trestu odňatia slobody, banky, neziskové organizácie, atď.

e) Etapa ukončenia terapie - ukončenie sociálnej práce s klientom nastáva vtedy, keď sa vyrieši sociálny problém alebo pre nezáujem klienta, či jeho odmietavý postoj. Ukončenie práce a zhodnotenie intervencie je finálnou fázou sociálnej práce. Zároveň sa ukončuje sa evidencia.

- Centrum môže so súhlasom orgánu SPOD a SK skončiť vykonávanie opatrení pobytovou

formou pre dieťa na základe dohody, ak dieťa alebo rodič/ia nespolupracuje/ú s centrom alebo ak sa dieťa bez udania dôvodu nevráti z pobytu u rodiča;

- centrum so súhlasom orgánu SPOD a SK skončí vykonávanie opatrení ambulantnou alebo terénnou formou, ak dieťa, rodič alebo plnoletá fyzická osoba nespolupracuje (§ 59, ods. 9);

- pobyt dieťaťa, resp. dieťaťa a rodiča/ov v prípade vykonávania opatrení pobytovou formou pre dieťa na základe dohody končí uplynutím dohodnutej doby (§ 48, ods. 3);

- vykonávanie pobytového opatrenia súdu v centre končí rozhodnutím súdu o zrušení ústavnej starostlivosti, zrušení výchovného opatrenia, neodkladného opatrenia, zverení dieťaťa do

starostlivosti budúcich osvojiteľov, zverení dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti; uplynutím obdobia uvedeného v rozhodnutí súdu o nariadení neodkladného opatrenia, uplynutím obdobia, na ktoré bolo uložené výchovné opatrenie, nadobudnutím plnoletosti dieťaťa.

Spolupracujúce subjekty v tejto etape práce s klientom sú orgán SPODaSK, Určený úrad, súdy, školské zariadenia, rodina, žiadatelia o náhradnú rodinnú starostlivosť, Úrady samosprávnych krajov (Odbory sociálnych vecí), zariadenia sociálnych služieb, centrá s inou špecializáciou, atď.

12.2 Psychologická pomoc a starostlivosť

Psychológ pracujúci v zariadení centra realizuje a zodpovedá za nasledovné činnosti:

a) Proces prijatia a adaptačné obdobie klienta

b) Odborná psychologická diagnostika

- vstupná odborná psychodiagnostika (najneskôr do 12 týždňov od príchodu klienta do zariadenia)

- opakovaná odborná psychodiagnostika (len v prípade zmeneného psychického a emočného stavu klienta alebo na žiadosť inej inštitúcie, ktorá je oprávnená psychodiagnostiku žiadať)

- periodická odborná psychodiagnostika (vykonáva sa len u detí do 3 rokov; cieľom je skrining psychomotorického vývinu dieťaťa)

- odporúčenie klienta inému špecialistovi na odbornú diagnostiku.

c) Individuálna práca psychológa sa v zariadení centra zahŕňa:

- skrining psychického a emočného stavu klienta

- psychologické poradenstvo klientom

- individuálna práca s klientom

- psychologické poradenstvo pre biologických rodičov a príbuzných

- psychologická práca s profesionálnymi rodinami
  - konzultačno - poradenská činnosť pre zamestnancov centra
  - príprava klienta do náhradného rodinného prostredia
  - príprava klienta na rôzne druhy premiestnenia
  - psychologická práca s mladým dospelým klientom
- d) Skupinová práca psychológa sa v zariadení centra zahŕňa:
- Preventívne programy
  - Sociálno-psychologické výcviky (SPV)

12.3 Špeciálnopedagogická starostlivosť

a) Špeciálny pedagóg vykonáva odborné činnosti v rámci špeciálnopedagogickej diagnostiky, individuálneho, skupinového alebo hromadného poradenstva a intervencie deťom a žiakom s mentálnym postihnutím, sluchovým postihnutím, zrakovým postihnutím, telesným postihnutím, s narušenou komunikačnou schopnosťou, autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami, viacnásobným postihnutím, chorým alebo zdravotne oslabeným, s vývinovými poruchami a odborné činnosti spojené s reedukáciou porúch správania. Poskytuje špeciálnopedagogické poradenstvo a konzultácie zákonným zástupcom klientov, záujemcom o náhradnú starostlivosť, pedagogickým a odborným zamestnancom škôl a školských zariadení, zamestnancom centra, ktorí sa podieľajú na výchove a vzdelávaní klientov.

b) Špeciálny pedagóg pracujúci v zariadení centra realizuje a zodpovedá za nasledovné činnosti:

- špeciálnopedagogická diagnostika a rediagnostika
- špeciálnopedagogické poradenstvo, konzultácie a metodická pomoc zamestnancom centra, ktorí sa podieľajú na výchove a vzdelávaní klienta; poskytovanie odbornej pomoci klientom pri riešení výchovných a vzdelávacích ťažkostí.
- špeciálnopedagogická intervencia špeciálneho pedagóga v centre
- špeciálny pedagóg poskytuje odbornú starostlivosť klientom so ŠVVP prostredníctvom výchovnej rehabilitácie – špeciálnopedagogickej (špeciálna edukácia, špeciálna stimulácia, korekcia, reedukácia, kompenzácia), ktorá je súčasťou komplexnej rehabilitácie a využíva jej metódy, zásady a formy.
- depistáž, včasná detekcia a intervencia problémov klienta, dispenzarizácia
- špeciálnopedagogická prevencia a osвета

- profesionálna orientácia - špeciálny pedagóg v rámci špeciálnopedagogickej diagnostiky zisťuje záujmy, želania a individuálne dispozície klienta na profesiu, mieru informovanosti o zvolenej profesii, možných kontraindikácií a pod. Poskytuje informácie o profesii a vedie klienta k reálnemu sebahodnoteniu vo vzťahu k požiadavkám vyplývajúcim z danej profesie. Ďalej poskytuje komplexný poradenský servis klientom, ich rodičom a pracovníkom zariadenia počas celej školskej dochádzky, ako aj v procese výberu povolania a prípravy na povolanie (vrátane vysokoškolskej prípravy).

- spolupráca so školami a školskými zariadeniami

- náhradná rodinná starostlivosť – počas celého procesu prípravy klienta na NRS a samotného sprostredkovania NRS je špeciálny pedagóg zariadenia zodpovedný za poskytovanie informácií v oblasti vzdelávania a v oblasti špecifických vzdelávacích potrieb klienta.

- úloha špeciálneho pedagóga – klient v sanačnom procese

Špeciálny pedagóg zabezpečí v spolupráci s rodičom primerané vzdelávanie a plynulý prechod do školy v mieste bydliska pred odchodom klienta zo zariadenia centra a zabezpečí klientovi adekvátnu starostlivosť (špeciálnopedagogickú, logopedickú a pod.) v mieste bydliska. Rodičovi poskytuje špeciálnopedagogické poradenstvo a konzultácie v súvislosti s prípravou na vyučovanie, o možnostiach ďalšieho vzdelávania klienta, ako aj o jeho špecifických potrebách. Podľa možnosti a záujmu zapája rodiča do školských a

mimoškolských aktivít, príp. poskytuje rodičovi možnosť absolvovať s klientom vyšetrenie v CPPP a P, ČŠPP alebo v inej inštitúcii podľa potrieb klienta.

- individuálne a skupinové intervencie špeciálneho pedagóga v procese osamostatnenia sa klienta, konzultácie a poradenská činnosť

-

12.4 Výchovná činnosť

a) Individuálna a skupinová práca s deťmi, ktorá sa zameriava predovšetkým na

* napĺňanie potrieb dieťaťa

* výchovu a vzdelávanie

* vytváranie bezpečného prostredia pre dieťa

* podporovanie kontaktu dieťaťa s biologickou rodinou a blízkymi osobami

* zabezpečenie zdravotnej starostlivosti

* prípravu dieťaťa na budúcnosť a osamostatnenie sa.

b) Vedenie pedagogickej dokumentácie – pedagogická diagnostika a rediagnostika, plán výchovnej práce s dieťaťom, záznamy o psychickom, fyzickom a sociálnom vývine dieťaťa (denník dieťaťa), vrátane vedenia osobnej karty dieťaťa a evidencie vreckového.

V rámci vykonávania opatrení ambulantnou formou alebo terénnou formou sa v centre bude vykonávať najmä sociálna práca, psychologická pomoc a starostlivosť a ďalšie odborné činnosti podľa typu výchovných opatrení a zamerania odborných metód práce. Opatrenia ambulantnou formou sa budú vykonávať aj skupinovými programami.

13. Opis plánovania a vyhodnocovania výchovnej činnosti v samostatne usporiadaných skupinách

V centre sa vypracúva rámcový program výchovnej činnosti. Každá samostatne usporiadaná skupina si tento program vypracúva s ohľadom na svoje špecifické podmienky. Program vypracuje koordinátor spoločne s ostatnými zamestnancami samostatne usporiadanej skupiny. Program výchovnej činnosti sa tvorí na začiatku kalendárneho roka na príslušný kalendárny rok. Pri tvorbe programu výchovnej činnosti zamestnanci skupiny vychádzajú z individuálnych plánov rozvoja osobnosti dieťaťa všetkých detí v samostatne usporiadanej skupine. Tieto plány na nadchádzajúci mesiac tvoria vychovávatelia spolu s deťmi. Po uplynulom mesiaci sa spolu s deťmi vyhodnocujú. Program môže byť podľa potrieb samostatne usporiadanej skupiny flexibilne upravovaný. Program je priebežne (mesačne) vyhodnocovaný na pravidelných pracovných poradiach jednotlivých samostatných skupín s odborným tímom.

Výchovná činnosť je zameraná na zdravý životný štýl, či už v oblasti fyzického zdravia, ako aj duševného zdravia, na rozvoj jednotlivých zložiek osobnosti, na multikulturalitu, úctu k tradíciám, preventívne aktivity, bezpečnosť cestnej premávky, spoločenské správanie, rozvoj finančnej gramotnosti. Pri každej výchovnej činnosti je potrebné pomenovať zodpovednú osobu, časový horizont a spôsob uskutočnenia plánovanej činnosti (konkrétna aktivita: beseda, dotazník, rozhovor, ...). Konkrétne výchovné aktivity zohľadňujú záujmy detí a sú v súlade s individuálnymi plánmi výchovnej práce jednotlivých detí v skupine. Individuálne plány výchovnej práce mesačne tvorí a vyhodnocuje spolu s dieťaťom (s ohľadom na vek a mentálnu úroveň) vychovávateľ (pedagogický zamestnanec), ktorý má dieťa v individuálnej starostlivosti.

Program dňa na samostatne usporiadanej skupine

Program dňa je prispôsobovaný individuálnym potrebám detí v rámci SUS.

Počas týždňa:

Ranné vstávanie individuálne (ZŠ, SŠ,) aby každé dieťa prišlo na čas na vyučovanie.

Ranná hygiena, úprava lôžka, izby.

Raňajky, deti majú možnosť podieľať sa na príprave desiaty.

Odchod do školy, škôlky podľa individuálnych schopností - menšie deti v sprievode vychovávateľa, deti samostatné, staršie chodia samé.

Obed – v školských zariadeniach.

Príchod zo školy, škôlky podľa individuálnych schopností. Po príchode deti majú priestor na oddych.

Olovrant

Príprava na vyučovanie

Návšteva krúžkov

Spoločné aktivity, ktoré si deti vyberú

Príprava večere, večera

Pracovné povinnosti, starostlivosť o svoje veci, izbu a ostatné priestory.

Večerná hygiena

Individuálny program napr. rozhovory s vychovávateľom, spoločenské hry pozeranie TV, čítanie kníh, elektron. hry....

Večierka podľa veku, menšie deti do 21 hod, staršie deti do 22. – 22.30 hod

Počas víkendu:

Ranné vstávanie sa posúva – indiv. podľa jednotlivých SUS

Raňajky, ranná hygiena

V sobotu upratovanie vnútorných priestorov, aj okolia rodinného domu.

Príprava obeda, obed

Individuálny program – deti majú možnosť chodiť na pobyty k príbuzným, deti majú možnosť samostatných vychádzok.

Pre deti sa spoločne s nimi pripravujú aktivity, o ktoré prejavia záujem (návšteva plavárne, kúpaliska, multifunkčného ihriska, bicyklovanie, výlet, návšteva kina...)

V nedeľu popoludní príprava na vyučovanie

Večierka počas víkendu, prázdnin sa predlžuje.

Pracovné povinnosti (podľa rozpisu jednotlivých činností napr. pomoc pri príprave jedál, kuchyňa – upratovanie, WC – upratovanie, obývací izba, chodba – upratovanie, starostlivosť o kvety, starostlivosť o úžitkové rastliny....) Deti sa na jednotlivé pracovné činnosti prihlasujú, prípadne sa za prítomnosti vychovávateľa dohodnú. Pracovné činnosti sa určujú na 1 – 2 týždne, vychovávateľ dohliada na to aby sa deti spravodlivo striedali a aby boli služby pridelované deťom vzhľadom na ich vek, možnosti a schopnosti.

Deti sú zapájané do tvorby jedálneho lístka, varenia, nakupovania. Spolurozhodujú o programe a aktivitách v rámci SUS. Deti sa podieľajú na výzdobe, zútuľnení svojej izby, prípadne ďalších priestorov.

Počas prázdnin si deti individuálne vyberajú tábor, ktorý by chceli absolvovať. S deťmi chodíme na pobyty do Terchovej a do Senca, kde si s nimi spoločne plánujeme program v závislosti od záujmu detí, počasia a finančných možností.

14. Opis obsahu prípravy na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti

V zmysle §16 vyhlášky č. 103/2018 Z.z. Vid' príloha č. 1

15. Uvedenie rozsahu hodín počas dňa a dní v týždni, počas ktorých sa vykonávajú jednotlivé opatrenia, ak centrum vykonáva opatrenia ambulantnou formou alebo terénnou formou

Opatrenia ambulantnou alebo terénnou formou sa vykonávajú od pondelka do piatku . Zväčša v rozsahu uvedených hodín. Sme flexibilní, v prípade potreby si vieme dohodnúť s klientom aj čas mimo uvedených hodín, v závislosti od časofondu zamestnancov. Taktiež v prípade mimoriadnej udalosti, sa môže stať, že pracovníci centra budú musieť vycestovať do terénu aj v rámci ambulantných hodín.

Ambulantná a terénna SP

- podpora NRS - minimálne 1x mesačne svojpomocná skupina v čase od 15:00 - 17:00 hod.
- individuálne poradenstvo, konzultácie, diagnostika

Deň	dopoludnia	obed. prestávka	popoludní
P	8 – 12	12-13	13 – 15
U	administratívne činnosti		
S	8 – 12	12-13	13 – 16
Š	administratívne činnosti		
P	8 – 12	12-13	

Ambulantné opatrenia sú vykonávané v priestoroch centra Nová ul.č.9 v Pezinku v uvedenom čase. Terénnu soc. prácu aj po dohode s klientom.

Pobytová forma

Deň	dopoludnia	obed. prestávka	popoludní
P	8 – 12	12-13	13 – 15
U	administratívne činnosti		
S	8 – 12	12-13	13 – 15
Š	administratívne činnosti		
P	8 – 12	12-13	

16. Opis tvorby a vyhodnocovania čiastkových plánov individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa, opis tvorby a vyhodnocovania individuálneho plánu odbornej práce s dieťaťom a jeho rodinou alebo plánu odbornej práce s plnoletou fyzickou osobou

Individuálny plán rozvoja osobnosti dieťaťa je súbor čiastkových plánov vykonávania odborných činností v centre, ktoré smerujú k naplneniu hlavného cieľa odbornej práce s dieťaťom, jeho rodinou alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa, a ďalšími fyzickými osobami. Tento cieľ určí orgán SPODaSK a centrum spoločne, pri prijatí dieťaťa do centra na pobytové opatrenie súdu najneskôr v lehote dvoch týždňov. Cieľ je možné na základe vyhodnotenia prijatých opatrení a úloh zmeniť, avšak nie skôr ako po dvoch mesiacoch. Okrem

určeného cieľa odbornej práce obsahuje kontaktné údaje na koordinátorov plnenia plánu a úloh na strane centra ako aj na strane orgánu SPODaSK

Čiastkové plány individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa, ktoré nadväzujú na jeho hlavný cieľ sú

- a) plán sociálnej práce,
- b) plán výchovnej práce s dieťaťom,
- c) hlavné úlohy psychologickéj činnosti psychológa centra,
- d) hlavné úlohy špeciálnopedagogickéj činnosti špeciálneho pedagóga centra,
- e) plán činnosti pre rodinu počas krátkodobých pobytov dieťaťa v rodinnom prostredí, najmä v procese sanácie.

Podkladom pre vypracovanie čiastkových plánov je komplexná diagnostika dieťaťa (sociálna, zdravotná, psychologická, pedagogická, špeciálnopedagogická) a jeho rodiny, vrátane výstupov z úvodnej prípadovej konferencie, na ktorú sú prizvaní všetci podstatní aktéri v živote dieťaťa.

Organizovanie prípadových konferencií, plánovanie sociálnej práce a jej vyhodnocovanie v centre vykonáva sociálny pracovník. Plán sociálnej práce sa vyhodnocuje s ohľadom na stanovenie termínov v pláne, najneskôr však o šesť mesiacov od jeho vypracovania, resp. posledného vyhodnotenia.

Plán sociálnej práce obsahuje

- a) mieru ohrozenia dieťaťa určenú orgánom SPODaSK
  - b) zhodnotenie situácie dieťaťa a jeho rodiny,
  - c) spolupracujúce subjekty na tvorbe plánu sociálnej práce, ak sa na tvorbe plánu sociálnej práce podieľali,
  - d) ciele sociálnej práce v centre,
  - e) konkrétne úlohy na dosiahnutie cieľov
- * centra vrátane metód sociálnej práce,
  - * orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately,
  - * plánu sociálnej práce s rodinou orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately,
  - * obce, akreditovaného subjektu, ak sa podieľajú na plnení plánu sociálnej práce,

* ďalších osôb, ak boli v pláne určené úlohy pre tieto osoby,

f) kritérium hodnotenia splnenia úlohy a termín prehodnotenia úlohy,

g) výsledok prehodnotenia plnenia úloh,

h) výsledok prehodnotenia miery ohrozenia dieťaťa,

i) ďalšie rozhodujúce skutočnosti

j) súčasťou plánu sociálnej práce je plán prípravy na osamostatnenie sa mladého dospelého spracovaný najmenej rok pred dovŕšením plnoletosti dieťaťa a plán osamostatňovania sa mladého dospelého, ktorého súčasťou je aj predpokladaný spôsob zabezpečenia si ďalšieho bývania.

Plán výchovnej práce s dieťaťom vypracováva vychovávateľ (pedagogický zamestnanec) / profesionálny náhradný rodič spolu s dieťaťom (s ohľadom na jeho vek a rozumové schopnosti). Plán je vypracovávaný na začiatku kalendárneho mesiaca na obdobie jedného mesiaca, začiatkom nasledujúceho mesiaca je spoločne vyhodnotený a súčasne je vypracovaný plán na ďalší mesiac. Vyhodnotené plány výchovnej práce odovzdáva koordinátor samostatnej usporiadanej skupiny vedúcemu úseku starostlivosti o dieťa, profesionálny náhradný rodič sociálnemu pracovníkovi, CPPR, najneskôr do 5. dňa v mesiaci.

Plán činnosti pre rodinu počas krátkodobých pobytov dieťaťa v rodinnom prostredí, najmä v procese sanácie, obsahuje úlohy pre rodiča a úlohy pre dieťa. Plán vypracováva v spolupráci so sociálnym pracovníkom vychovávateľ, ktorý má dieťa v individuálnej starostlivosti alebo profesionálny náhradný rodič. Po návrate dieťaťa z pobytu tento plán vyhodnotí.

Hlavné úlohy psychologickkej činnosti pri napĺňaní cieľa individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa vypracováva a spravidla v šesť mesačných intervaloch vyhodnocuje psychológ centra.

Hlavné úlohy špeciálnopedagogickej činnosti pri napĺňaní cieľa individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa vypracováva a spravidla v šesť mesačných intervaloch vyhodnocuje špeciálny pedagóg centra.

Uvedené plány a hlavné úlohy starostlivosti poskytovanej odbornými zamestnancami centra sú v písomnej podobe súčasťou dokumentácie dieťaťa. Komplexné zhodnotenie situácie dieťaťa a jeho rodiny sa realizuje spravidla po šiestich mesiacoch, pričom štandardným obdobím sú mesiace január a júl.

Každému klientovi v zariadení centra je poskytovaná psychologická starostlivosť a podľa potreby starostlivosť špeciálneho pedagóga. „Mladým dospelým“ (klientom po dovŕšení 18-teho roku života, ktorý sa nachádza v zariadení centra je poskytovaná psychologická starostlivosť a starostlivosť špeciálneho, v prípade ich dobrovoľného rozhodnutia.

* ďalšie odborné metódy – podporné terapie zabezpečujeme v spolupráci aj s inými subjektami

napr.: canisterapiu, ergoterapiu, arteterapiu a iné.

Spolupracujúce subjekty práce s klientom sú orgán SPOD a SK, Určený úrad, súdy, školské zariadenia, rodina, žiadatelia o náhradnú rodinnú starostlivosť, Úrady samosprávnych krajov (Odbory sociálnych vecí), zariadenia sociálnych služieb, krízové centrá, atď.

17. Podmienky pre záujmovú činnosť, športovú činnosť, kultúrnu činnosť, rekreačnú činnosť a prejavovanie náboženského vyznania a viery

V centre sa utvárajú podmienky na záujmovú činnosť, športovú činnosť, kultúrnu činnosť, rekreačnú činnosť a iné voľnočasové aktivity a na prejavovanie náboženského vyznania a viery.

Zamestnanci centra cielene u dieťaťa rozvíjajú jeho schopnosti a talent.

V rámci mesta Pezinok a Modra je dostatok možností .Záujmová a športová činnosť je poskytovaná základnými umeleckými školami, športovými klubmi, športovými oddielmi, centrami voľného času, kultúrnymi centrami, základnými a špeciálnymi školami, cirkvami, neziskovými organizáciami atď. Je na výbere dieťaťa pre aký krúžok sa rozhodne.

Taktiež centrum vytvára možnosti pre aktívne využívanie voľného času v rámci rozmanitých aktivít počas roka a taktiež prázdninové pobyty, tábory, lyžovačky, výlety (vykonávajú sa pre deti, ktoré sú u nás na základe nariadenia súdu § 45 ods. 1) sú hradené z mimorozpočtových zdrojov.

V rámci kultúrnej činnosti sa deti zúčastňujú zábavných a kultúrnych podujatí organizovaných v Pezinku, Modre a ich okolí, ale aj v neďalekej Trnave či Bratislave.

Deti môžu podľa vlastnej vôle prejavovať náboženské vyznanie a vieru, nie sú v tomto smere k ničomu nútené. V prípade, že sa dieťa rozhodne absolvovať krst a následné významné udalosti náboženského života v rámci registrovaných a bezpečných cirkví (napr. prvé sväté prijímanie, konfirmácia) je v tomto rozhodnutí zamestnancami centra podporované. Pokiaľ je to možné všetky rozhodujúce úkony sú realizované v úzkej spolupráci s rodičom dieťaťa, alebo inou jemu blízkou osobou.

18. Opis zabezpečenia zdravotnej starostlivosti deťom a plnoletým fyzickým osobám, pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia v centre

Zdravotná starostlivosť je v centre zabezpečovaná prostredníctvom siete zdravotníckych zariadení, v centre nie je vykonávaná ošetrovateľská starostlivosť.

Vo všetkých samostatne usporiadaných skupinách je povinnou výbavou štandardizovaná lekárnica za účelom poskytnutia prvej pomoci a zásobenie základnými liekmi a zdravotníckym materiálom pre zvládnutie prvých príznakov ochorenia alebo v prípade úrazu. Väčšina zamestnancov centra absolvovala kurz prvej pomoci.

Centrum zabezpečuje pravidelné preventívne lekárske prehliadky, plánované lekárske vyšetrenia a kontroly u odborných lekárov, ako aj vyšetrenia pri akútnom ochorení.

Všeobecnú pediatrickú starostlivosť deťom na SUS poskytujú ambulancie v Pezinku, MUDr. Žemberová, v Modre MUDr. I. Džupová a MUDr. E. Vaňátková.

Deťom je zabezpečovaná aj pravidelná stomatologická starostlivosť

MUDr. Z. Walterová, MUDr. K. Labudová, MUDr. E. Bejdáková.

Ambulantnú pedopsychiatrickú starostlivosť zabezpečuje MUDr. Petříková v Trnave.

Odbornú lekársku starostlivosť pre deti zabezpečujú len vybraní odborní lekári v Pezinku, v Modre, v prípade potreby odborní lekári v Národnom ústave detských chorôb na Kramároch, ale aj lekári v iných odborných detských ambulanciách v Bratislave a v Trnave.

V profesionálnych náhradných rodinách poskytujú všeobecnú pediatrickú zdravotnú starostlivosť pediatrické ambulancie v blízkosti miesta pobytu (výkonu práce) profesionálneho náhradného rodiča, rovnako majú deti zabezpečenú aj stomatologickú starostlivosť.

Starostlivosť o dieťa počas ochorenia, vrátane dodržiavania liečebného režimu a podávania liekov zabezpečujú zamestnanci centra. V prípade náhleho zhoršenia zdravotného stavu alebo úrazu zamestnanec centra poskytne prvú pomoc, vyhladá lekársku pohotovostnú službu alebo zavolá rýchlu zdravotnícku pomoc. Všetky kroky dôsledne zaznamená v Denníku dieťaťa a o udalosti informuje koordinátora skupiny a riaditeľa centra. V prípade hospitalizácie dieťaťa sociálny pracovník informuje rodičov dieťaťa. Počas hospitalizácie dieťaťa ostávajú zamestnanci centra s dieťaťom v telefonickom a pokiaľ je to možné aj v osobnom kontakte.

Zamestnanci centra neustále sledujú zdravotný stav dieťaťa, ktorý vrátane podávania liekov zaznamenávajú v Denníku dieťaťa. Prehľad o zdravotnom stave a poskytnutej zdravotnej starostlivosti v danom mesiaci je uvádzaný v Pláne výchovnej práce. Súhrnný prehľad o zdravotnom stave a zdravotnej starostlivosti poskytovanej dieťaťu je uvádzaný v pravidelnom vyhodnocovaní individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa. Koordinátor skupiny/profesionálny náhradný rodič fotokópie lekárskej správy z odborných vyšetrení odovzdáva sociálnemu pracovníkovi ako súčasť spisovej dokumentácie dieťaťa.

Ak centrum prijme dieťa na jeho požiadanie, centrum je povinné okamžite zabezpečiť lekársku prehliadku u poskytovateľa zdravotnej starostlivosti. Ak je to mimo ordinačných hodín, realizácia lekárskej prehliadky je možná len v rámci lekárskej pohotovostnej služby v Bratislave.

Počas krátkodobého pobytu dieťaťa mimo centra zabezpečuje zdravotnú starostlivosť rodič, príbuzný alebo blízka osoba v plnom rozsahu.

19. Opis zabezpečenia školskej dochádzky a prípravy na povolanie detí a plnoletých fyzických osôb do 25 roku veku (ďalej len „mladý dospelý“) po ukončení pobytového opatrenia súdu nadobudnutím plnoletosti dieťaťa podľa § 55 zákona, pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia v centre

Každé dieťa, ktoré je prijaté do centra má zabezpečené vzdelávanie v systéme základných a stredných škôl, predškolační môžu navštevovať materskú školu.

Deti zo samostatne usporiadaných skupín navštevujú základné školy a špeciálne základné školy v Pezinku a Modre. Deti z profesionálnych náhradných rodín spravidla navštevujú základné školy v mieste bydliska profesionálneho náhradného rodiča, resp. podľa dohody profesionálneho náhradného rodiča, odborného tímu a prípadne aj rodiča dieťaťa. Žiadosť o prijatie dieťaťa do materskej školy a základnej školy podpisuje riaditeľ centra.

Deti zo SUS do škôl chodia pešo, s využitím MHD, alebo služobného vozidla s ohľadom na vek a rozumovú vyspelosť v doprovide zamestnanca centra. Aktuálne deti navštevujú tieto školské zariadenia.

* Základná škola, J. Kupeckého, Pezinok

* Špeciálna základná škola, Spojená škola Pezinok – Modra, Komenského ul. Pezinok

* Základná škola Vajanského 93, Modra

* Základná škola L. Štúra, Modra

Stredné školy deti a mladí dospelí navštevujú v Modre, Bratislave prípadne v Trnave. Pri prechode dieťaťa na strednú školu, vychovávateľ/profesionálny náhradný rodič a odborný tím poskytuje dieťaťu v spolupráci so školou odborné poradenstvo. O tomto sa vedie záznam v Pláne výchovnej práce. Ak má dieťa záujem, môže sa v doprovide vychovávateľa/PNR zúčastniť prezentácií stredných škôl. Prihlášku na strednú školu podpisuje rodič dieťaťa. Ak miesto pobytu rodičov dieťaťa nie je centru známe alebo z iných dôvodov nemá s rodičom žiadny kontakt, podpisuje prihlášku riaditeľ centra. Sociálny pracovník zabezpečí informovanosť rodičov okamžite po ich kontakte s centrom.

Na stredné školy deti dochádzajú prostriedkami verejnej dopravy. Denné dochádzanie do školy centrum uprednostňuje pred pobytom na internáte.

Prípravu na školské vyučovanie zabezpečujú na skupine vychovávateľa/profesionálni náhradní rodičia. Žiaci stredných škôl sa na vyučovanie pripravujú spravidla samostatne, závisí to od potrieb a schopností dieťaťa, vychovávateľ/profesionálny náhradný rodič mu v prípade potreby poskytuje pomoc a podporu. Mladí dospelí sa na vyučovanie pripravujú sami. Dohľad nad dodržiavaním školských povinností a prípadnú pomoc a podporu im poskytuje špeciálny pedagóg centra.

Ak má dieťa diagnostikované poruchy učenia, spravidla je individuálne integrované a má školou vypracovaný individuálny výchovno-vzdelávací plán. Pre takéto deti, ale aj pre dieťa, ktoré má len nedostatky vo vedomostiach alebo potrebuje doučovanie, prípravu na vyučovanie v súlade s Plánom výchovnej práce zabezpečuje aj špeciálny pedagóg alebo odborník na daný predmet (napr. lektor cudzích jazykov...)

Vychovávateľ/PNR aktívne spolupracuje so školami, zúčastňuje rodičovských združení so školou komunikuje aj bez vyzvania, monitoruje výsledky vzdelávacieho procesu. Ak má vychovávateľ/PNR prístup k elektronickej žiackej knižke, je sústavne informovaný o prospechu detí, ale i o vzdelávacom procese – prebratom učive a školských aktivitách. Ak nemá prístup k elektronickej žiackej knižke, pravidelne sa informuje o výsledkoch výchovno-vzdelávacieho procesu v škole, o čom vedie záznamy v Pláne výchovnej práce na daný mesiac s cieľom pomoci dieťaťu v ďalšom období.

Problémy vo vzdelávaní dieťaťa a celkove vo veciach školskej dochádzky rieši vychovávateľ/PNR, podľa potreby aj s odborným tímom, spoločne hľadajú riešenie, ako dieťaťu pomôcť. Odborný tím centra sprevádza vychovávateľa alebo profesionálneho náhradného rodiča. Podľa potreby poskytuje podporu a osobnú účasť aj pri komunikácii so školou.

V prípade potreby vychovávateľ/PNR, prípadne špeciálny pedagóg zabezpečí dieťaťu návštevu CPPP a P, či logopéda a pravidelne a dôsledne pracuje s dieťaťom podľa odporúčania z odborných ambulancií, či poradní.

Pri učení sa snaží vychovávateľ/PNR navodiť pokojnú atmosféru, využíva názorné ukážky, PC, zážitkové učenie... pýta sa dieťaťa, či rozumie tomu, čo práve prečítalo a pod. Pod dohľadom vychovávateľa/profesionálneho náhradného rodiča má dieťa prístup k internetu, kde mu je umožnené získať potrebné informácie pre vypracovanie zložitejších domácich úloh, či projektov. Deti majú možnosť navštevovať mestskú knižnicu a zapožičaním rozprávkových odborných kníh si rozširovať poznatky i slovnú zásobu.

Deti v predškolskom veku umiestnené v samostatne usporiadaných skupinách môžu navštevovať materskú školu v Pezinku a v Modre. Deti z profesionálnych náhradných rodín môžu navštevovať materskú školu spravidla v mieste v mieste bydliska profesionálneho náhradného rodiča. O vhodnosti navštevovania materskej školy spoločne rozhoduje vychovávateľ/PNR a odborný tím. Žiadosť o prijatie dieťaťa do materskej školy podpisuje riaditeľ centra.

Centrum uhrádza všetky poplatky súvisiace so školskou dochádzkou na úrovni materskej školy, základnej školy, špeciálnej základnej školy a strednej školy, okrem poplatkov do združenia rodičov. Deti prioritne navštevujú verejné školy, štúdiom na súkromných stredných školách musí byť dôkladne zdôvodnené. Školné v týchto školách je možné uhrádzať zo štátneho rozpočtu len po predchádzajúcom súhlase zriaďovateľa centra. Za deti v materskej škole sa školský poplatok neplatí, hradí sa len stravné. Poplatok do združenia rodičov je v záujme dobrých vzťahov s rodičmi ostatných detí v materskej škole detí uhrádzaný z účtu dary a granty.

Všetky dokumenty, tlačivá a súhlasy súvisiace so školskou dochádzkou dieťaťa ako zástupca zariadenia podpisuje riaditeľ alebo jeho zástupca. Výnimku tvoria len deti v profesionálnych

náhradných rodinách, kde je k týmto úkonom splnomocnený PNR. Žiacku knižku podpisuje zamestnanec skupiny/PNR.

Mladí dospelí po ukončení pobytového opatrenia sú centrom po všetkých stránkach podporovaní k získaniu primeraného vzdelania úspešným ukončením zvoleného stredoškolského štúdia, resp. učebného odboru. V prípade záujmu mladého dospelého o vysokoškolské štúdium mu centrum poskytne potrebnú podporu. V prípade denného štúdia či už na verejnej alebo súkromnej vysokej škole má mladý dospelý starostlivosť naďalej zabezpečovanú centrom, okrem nákladov na školné na súkromnej vysokej škole. Pokiaľ sa mladý dospelý rozhodne študovať externou formou, je jeho povinnosťou popri štúdiu pracovať a všetky náklady súvisiace so starostlivosťou o seba, ako aj úhradu školného znáša sám mladý dospelý, centrum mu poskytuje bývanie, podporu a pomoc odborného tímu centra.

20. Opis práv dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre a opis práv rodiča dieťaťa a iných blízkych osôb dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre

Deti a mladí dospelí majú právo na všetky náležitosti, vyplývajúce zo zákona o SPODaSK a vyhlášky, zákona o rodine, Dohovoru o právach dieťaťa, interných noriem centra.

1. Deti a mladí dospelí majú právo:

- * adaptovať sa na náhradné prostredie centra a bezpodmienečné prijatie dieťaťa a jeho rodiny zamestnancami centra
- * na stabilné a bezpečné prostredie v náhradnej starostlivosti centra
- * na plánovanú budúcnosť – sanácia rodiny, NRS, osamostatňovanie sa
- * na ochranu v prostredí centra pred šikanovaním, zneužívaním a násilím
- * na súkromie
- * stretávať sa s rodičmi, so súrodencami a s fyzickými osobami, ku ktorým majú blízky vzťah
- * na nadväzovanie kontaktov a vzťahov s priateľmi a rovesníkmi
- * na vzdelanie podľa svojich schopností
- * na rozvoj svojich schopností, zručností a nadania
- * na zdravý životný štýl (stravovanie, rekreačná činnosť)
- * na starostlivosť o telesné a duševné zdravie
- * vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo veciach, ktoré sa ich týkajú

* na kvalifikovanú všestrannú starostlivosť, kvalifikovanú odbornú pomoc zamestnancov centra

* požiadať o pomoc pri ochrane svojich práv

* na ochranu osobných údajov

2. Deti a mladí dospelí majú právo a možnosť vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo veciach, ktoré sa ich týkajú, možnosť požiadať pri ochrane svojich práv prostredníctvom komunitných stretnutí jednotlivých samostatne usporiadaných skupín, kde sú prítomné všetky deti danej skupiny, všetci zamestnanci skupiny, vedúca úseku SoD, riaditeľka centra. V prípade potreby sa zúčastnia aj členovia OT. Takéto stretnutia sa konajú v štvrtročných intervaloch, v prípade potreby kedykoľvek (napr. príchod nových detí na skupinu). Z komunitných stretnutí člen SUS vyhotovuje záznam.

3. Deti majú tiež právo navštíviť člena odborného tímu, ako aj riaditeľa. Majú právo vyjadriť svoje názory aj anonymne prostredníctvom schránky umiestnenej pri vstupe do administratívnej budovy centra.

4. Deti z profesionálnych rodín majú možnosť, najmä však počas návštevy v profesionálnej rodine komunikovať s členom odborného tímu, na požiadanie dieťaťa alebo odporúčenie člena odborného tímu aj s riaditeľom.

Pokiaľ rodičia nemajú rodičovské práva nijakým spôsobom upravené, obmedzené alebo odobraté, centrum je povinné spolupracovať s rodičmi pri výchove a starostlivosti o deti. Centrum je povinné rešpektovať práva rodičov.

1. Rodičia majú právo na informácie o dieťati. Informácie o dieťati podáva sociálny pracovník, s ktorým si rodič dohodne stretnutie alebo mu podá informácie telefonicky, ak je presvedčený, že komunikuje s rodičom. Informácie o bežnom fungovaní dieťaťa a vzdelávacom procese dieťaťa môže podať aj vychovávateľ. Súhrnné informácie o dieťati rodič dostáva aj počas prípadovej konferencie.

2. Rodičia majú právo na udržiavanie kontaktu s dieťaťom (viac v časti 20.1)

3. Rodičia majú právo požiadať súd o zrušenie ústavnej starostlivosti alebo o zrušenie neodkladného opatrenia, či výchovného opatrenia, na základe ktorého bolo dieťa odňaté z ich starostlivosti. V centre im je v tejto veci poskytnutá odborná pomoc.

20.1 Opis spôsobu, akým dieťa, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia pobytovou formou v centre, môže udržiavať kontakt s rodičom, ďalšími príbuznými a osobami, ku ktorým má blízky vzťah

Dieťa, pre ktoré je v centre vykonávané pobytové opatrenie súdu, má právo stretávať sa s rodičom, ak nebolo rozhodnutím súdu ustanovené inak. Centrum, orgán SPODaSK a obec poskytujú dieťaťu a jeho rodičovi pomoc na uľahčenie priebehu stretnutí, na rozvoj a úpravu

ich vzájomných vzťahov a na úpravu ich rodinných pomerov iným príbuzným, blízkou osobou.

Po prijatí dieťaťa do centra sa už počas prvého stretnutia centra s rodičmi, či inými blízkymi príbuznými, prípadne inými blízkymi osobami dohodne spôsob ich kontaktu s dieťaťom, ktorý bude v záujme dieťaťa. V súlade s vekom a rozumovou vyspelosťou dieťaťa sú dieťaťu sprostredkované pravdivé informácie o jeho pôvode, rodičoch a primerane je mu vysvetlené, prečo nemôže bývať so svojimi rodičmi. Spravidla je v adaptačnej fáze dieťaťa umožnený telefonický kontakt a osobný kontakt v centre za prítomnosti zamestnanca centra. V prípade neuzatvorenia dohody, podmienky stretávania sa s dieťaťom určí centrum s prihliadnutím na najlepší záujem dieťaťa.

Po diagnostike dieťaťa centrum v závere odporučí spôsoby udržiavania kontaktu dieťaťa s rodičmi, príbuznými alebo blízkymi osobami s prihliadnutím na potreby dieťaťa a možnosti a schopnosti rodičov, príbuzných alebo blízkych osôb. Kontakt môže byť odporučený telefonický, osobný kontakt prostredníctvom návštevy v centre za prítomnosti zamestnanca centra alebo bez prítomnosti zamestnanca, prostredníctvom vychádzky mimo centra, ako aj prostredníctvom krátkodobého pobytu v domácom prostredí rodiča, príbuzného alebo blízkej osoby dieťaťa.

Stretnutia s dieťaťom by mali byť v súlade so smerovaním a cieľmi plánu práce s rodinou. Stretnutia rodiča a dieťaťa, ktoré smeruje k návratu do rodiny a stretnutia, ktoré sú zamerané len na udržanie kontaktu dieťaťa s rodičom, príbuzným alebo blízkou osobou majú inú podobu a inú frekvenciu.

Pokiaľ má dieťa viacero blízkych ľudí, ktorí sa s ním majú záujem stretávať, centrum na to vytvorí tzv. harmonogram návštev. Jednotlivé blízke osoby zaradi do programu týždňa tak, aby to bolo pre dieťa optimálne, aby sa vedelo na návštevu nastaviť, aby vedelo, čo sa kedy bude diať. Taktiež je dôležité pri plánovaní návštev zohľadniť program dieťaťa v centre - návšteva školy, záujmových krúžkov, čas na domácu prípravu na vyučovanie a čas na hranie. Je optimálne, ak sa dá prepojiť návšteva blízkej osoby s niektorou z prirodzených či dôležitých činností dieťaťa, napríklad rodič využije návštevu na učenie sa s dieťaťom, súrodenec využije návštevu na spoločnú hru a pod.

Rodičovi, príbuznému alebo blízkej osobe nie je umožnený žiadny kontakt s dieťaťom pokiaľ je aktuálne pod vplyvom alkoholu alebo iných omamných látok, je agresívny, fyzický kontakt ak vykazuje závažné známky ochorenia (kašeľ, vyrážka, ...)

Pobyt dieťaťa mimo centra

Pred prvým krátkodobým pobytom dieťaťa mimo centra zamestnanci centra prešetria podmienky v rodine prípade centrum požiadá o súčinnosť zamestnancov orgánu SPODaSK. Rodič, príbuzný alebo blízka osoba musí prejaviť záujem o krátkodobý pobyt dieťaťa v jeho domácom prostredí oficiálne (telefonicky alebo písomne) u sociálneho pracovníka centra minimálne 3 pracovné dni pred odchodom dieťaťa na pobyt. Centrum je v tejto lehote

povinné oznámiť orgánu SPODaSK čas, miesto a dĺžku pobytu dieťaťa mimo centra. Orgán SPODaSK má v tomto čase priestor poskytnúť centru aktuálne informácie o rodinnom prostredí, ak je to potrebné v záujme dieťaťa.

Pokiaľ má dieťa blízku osobu, ktorá však nie je v úzkom rodinnom prepojení s dieťaťom (ako rodičia, prarodičia), a táto má záujem s dieťaťom tráviť čas spolu mimo centra je takáto blízka osoba povinná absolvovať informačné poradenstvo. Informačné poradenstvo sa poskytuje v rozsahu najmenej 3 hodín. Je zamerané najmä na poskytovanie informácií o náhradnej starostlivosti, o právach dieťaťa v náhradnej starostlivosti, organizácii centra a postupe v rizikových situáciách pre dieťaťa. O absolvovaní informačného poradenstva je sociálnym pracovníkom centra vyhotovený písomný záznam. Okrem informácií všeobecného charakteru je blízka osoba dieťaťa oboznámená s okruhom tém, ohľadom špecifickej situácii dieťaťa. Obsah by mal smerovať k tomu, aby mu to umožnilo sa zodpovedne o dieťa postarať v dohodnutom čase.

Pri prevzatí dieťaťa rodič, príbuzný alebo blízka osoba obdrží písomný súhlas centra so zdržiavaním sa dieťaťa mimo centra. Svojim podpisom potvrdí oboznámenie sa s podmienkami pobytu dieťaťa mimo centra a svojimi povinnosťami počas tohto obdobia. Súčasťou súhlasu sú aj kontakty na príslušné zodpovedné osoby, na ktoré sa môže obrátiť v prípade vzniku neočakávaných udalostí.

Pred plánovaným pobytom dieťaťa mimo centra, centrum rozhodne o poskytnutí alebo neposkytnutí príspevku na stravu pre dieťa. Príspevok na stravu vo výške stravnej jednotky alebo jej časti sa rodičovi, príbuznému alebo blízkej osobe vyplatí pri prevzatí dieťaťa.

Príspevok na stravu sa neposkytuje pri pobyte dieťaťa mimo centra u budúcich náhradných rodičov v rámci sprostredkovania náhradnej rodinnej starostlivosti.

Či už sa dieťa zdržuje u rodičov, prarodičov, iných príbuzných či blízkych osobách, centrum sleduje a zaznamenáva vplyv pobytu dieťaťa mimo centra na jeho psychický vývin, fyzický vývin a sociálny vývin. Centrum v rámci sledovania najlepšieho záujmu dieťaťa vyhodnocuje tieto pobyty a podľa toho nastaví frekvenciu návštev, dĺžku návštev, príp. charakter stretnutí s blízkymi osobami. Prihliada na vek dieťaťa, jeho rozumovú vyspelosť a možnosti spracovania návštev v kontexte jeho prítomnosti a plánovanej budúcnosti.

Informácie z týchto vyhodnotení sú jedným z predmetov prípadových konferencií, na ktorých sa súčasne dohodnú nové pravidlá kontaktu, prípadne sa ponechajú v platnosti tie pôvodné.

Pokiaľ je dieťa umiestnené v profesionálnej náhradnej rodine, kontakt s rodičmi, prarodičmi, súrodencami a blízkymi osobami dieťaťa sa uskutočňuje rovnako, ako je vyššie popísané.

Tak, ako aj ostatní zamestnanci v priamej práci s dieťaťom, aj profesionálny náhradný rodič je povinný podporovať kontakt medzi rodičom dieťaťa, osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa, inou blízkou osobou dieťaťa. Na stretnutia je dieťa dopredu pripravované profesionálnym

náhradným rodičom, preto centrum od rodičov, príbuzných a blízkych osôb vyžaduje dodržiavanie vopred dohodnutého času a miesta stretnutia.

Pobyť rodiča v centre

Pokiaľ je do centra prijaté dieťa s cieľom, že je potrebné upraviť vzťahy medzi rodičom a dieťaťom, a rodič prejaví záujem situáciu riešiť, môžu sa dohodnúť na pobyte rodiča v centre. Centrum má na tieto účely zriadené priestory, ktoré umožňujú rodičovi tráviť čas s dieťaťom a zároveň sa zúčastňovať programu. Centrum písomne dohodne s rodičom podmienky jeho pobytu v centre. V písomnej dohode sa okrem bežných prevádzkových podmienok dohodne aj spôsob, ako bude rodič pracovať na vzťahu s dieťaťom. Centrum v spolupráci s rodičom vyberú jeden z programov podpory rodičovských zručností (obsahovo vhodný modul v príslušnom rozsahu hodín). Pobyť blízkej osoby je viazaný na len čas absolvovania príslušného Programu, najdlhšie tridsať dní. Po jeho absolvovaní pobyť rodiča v centre je ukončený.

20.2 Opis spôsobu, akým sa dieťa, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, môže obrátiť aj bez vedomia centra na orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, verejného ochrancu práv, komisára pre deti, komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, súd alebo prokuratúru

Centrum je z tohto pohľadu otvoreným prostredím. Deti majú priestor pre udržanie alebo vytvorenie dôverných vzťahov k osobám mimo centra. Dieťa je informované o svojich právach a povinnostiach a aj o možnosti obrátiť sa na príslušné inštitúcie formou individuálneho rozhovoru, ako aj prostredníctvom skupinových preventívnych aktivít. Informácie sú deťom sprostredkované s ohľadom na ich vek a mentálne schopnosti.

Možnosť obrátiť sa na orgán SPODaSK má dieťa aj počas pravidelnej návštevy dieťaťa konkrétnym zamestnancom tejto inštitúcie. Dieťa má tiež informáciu, ktorý úrad práce, sociálnych vecí a rodiny vedie jeho spis, avšak len niektoré deti poznajú „svojho sociálneho pracovníka“.

Kontakty na verejného ochrancu práv, komisára pre deti, komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, súd a prokuratúru sú umiestnené na viditeľnom mieste pre dieťa a sú aj súčasťou tohto programu.

* Verejný ochranca práv – písomne poštou alebo elektronicky e-mailom:

Kancelária verejného ochrancu práv

Grösslingová 35

P. O. Box 1

820 04 Bratislava 24 e-mail: detskyombudsman@vop.gov.sk

web: www.detskyombudsman.sk

* Komisár pre deti – písomne poštou alebo mailom, telefonicky nonstop
Úrad komisára pre deti
Odborárske námestie 3 811 07 Bratislava Mail: info@komisarpredeti.sk
Web: www.komisarpredeti.sk
Telefón: +421 950 439 342 +421 2 32 19 16 91

* Komisár pre osoby so zdravotným postihnutím - písomne poštou alebo mailom, telefonicky
Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím
Račianska 153
831 54 Bratislava
Mail: sekretariat@komisar.sk
Telefón: +421 2 20 42 03 09 Web: www.komisarprezdravotnepostihnutych.sk

* Okresný súd Pezinok – písomne poštou alebo mailom
M.R.Štefánika 40
902 01 Pezinok
Mail: podatelnaOSPK@justice.sk

* Okresná prokuratúra Pezinok– mailom Mail: podatelna.oppk@genpro.gov.sk
Šenkvičná cesta 5
902 01 Pezinok

Zamestnanci Okresného súdu v Pezinku a prokuratúry sa občasne zúčastňujú osobných návštev detí v centre, kde s nimi majú možnosť deti osobne komunikovať.

20.3 Opis podmienok doručovania pošty, prístupu na internet a používania telefónu

Doručovanie pošty

Dieťa, alebo plnoletá fyzická osoba prijatá do Centra má právo udržiavať kontakt s blízkymi osobami – medzi ktoré patrí aj listový kontakt.

Doručovanie pošty prebieha v centre štandardným spôsobom - listy prevezme od doručovateľa poverený zamestnanec, riaditeľ centra ich prideli na ďalšie spracovanie. Listy, ktoré sú určené deťom, alebo plnoletým fyzickým osobám a na obálke je meno dieťaťa uvedené pred adresou centra, neotvára.

Výnimku tvoria iba listy, ktoré sú určené deťom do veku 6 rokov, alebo deťom s mentálnym postihnutím, ktoré nevedia čítať. Tieto sú spravidla pridelené sociálnemu pracovníkovi, ktorý zabezpečí, aby bol list doručený vychovávateľovi, ktorý má dieťa v individuálnej starostlivosti alebo PNR, ktorý list s dieťaťom otvorí a prečíta mu ho.

Listy deťom nad 6 rokov, ktoré vedia čítať, sú odovzdané neotvorené. Vychovávateľ, ktorý má dieťa v individuálnej starostlivosti alebo PNR s dieťaťom o liste hovorí a získané informácie zaznamená v denníku dieťaťa.

Taktiež plnoletej fyzickej osobe, prijatej do Centra, sú listy odovzdané neotvorené.

Prístup na internet a používanie telefónu

Používanie internetu a mobilného telefónu si určuje samostatne usporiadaná skupina alebo profesionálna náhradná rodina vo svojich interných pravidlách (používanie internetu a mobilného telefónu centra je zabezpečené denne v dohodnutom čase). Používanie internetu a telefónu patriaceho deťom je kontrolované z dôvodu ochrany pred sociálno-patologickými javmi, kyberšikana a pod. V prípade psychického, mravného, alebo iného ohrozenia dieťaťa, samostatne usporiadaná skupina a profesionálna náhradná rodina umožní prístup dieťaťa k internetu, alebo mobilnému telefónu len v prítomnosti zamestnanca centra.

Deti majú k dispozícii služobný mobilný telefón, ktorý im slúži na komunikáciu s rodičmi, príbuznými, kamarátmi...

Vlastné mobilné telefóny môžu mať deti v centre po dovŕšení 13, 15 rokov, podľa individuálnych schopností dieťaťa. Za telefón centrum nezodpovedá. Používanie mobilných telefónov je upravené v pravidlách SUS. Ak dochádza k porušovaniu pravidiel SUS (používanie telefónu po večierke, sledovanie nevhodných mravneohrožujúcich videí a pod. dieťa mobilný telefón odovzdá službu konajúcemu vychovávateľovi). Ak dieťa opakovane porušuje pravidlá a na spoločnom stretnutí vychovávateľ, vedúci úseku a riaditeľ centra sa dohodnú, mobilný telefón sa vráti rodičovi, alebo osobe, ktorá mu ho darovala, prípadne sa mu na určený čas uloží do úschovy .

V prípade pobytového opatrenia pre rodičov a deti:

* pevnú linku, mobilný telefón centra môže rodič používať po dohode s pracovníkom centra. Telefonáty by mali byť účelné a v súlade s potrebou riešenia jeho situácie.

* rodiny môžu používať WIFI len v prípade napojenia sa vlastným telefónom, alebo notebookom, alebo iným vlastným zariadením. V prípade nefungovania WIFI, Centrum neprepláca výdavky rodičovi spojené so zapojením dát na vlastných zariadeniach.

* rodič môže používať internet v sociálnej miestnosti za prítomnosti pracovníka centra pre potreby riešenia svojej situácie

Rodič je zodpovedný za rozsah a formu využívania telefónu a internetu svojimi mal. deťmi. Pokiaľ však pôjde o problém vo vzťahu k výchove dieťaťa a k zadávaniu mu hraníc vo využívaní mobilných zariadení môže to byť predmetom edukatívneho plánu práce s dieťaťom a rodinou, ktorý budú zastrešovať pracovníci centra.

21. Opis povinností dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, a opis povinností rodiča dieťaťa a iných blízkych osôb dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, vrátane podmienok návštev v centre tak, aby návštevy nenarúšali program centra

21.1 Povinnosti rodičov a blízkych osôb

- Rodičia majú povinnosť platiť výživné na dieťa a tým úhradu za starostlivosť o dieťa na účet centra v súlade s platnou legislatívou.

- Rodičia majú povinnosť informovať centrum o všetkých skutočnostiach, ktoré môžu byť nápomocné počas dočasnej starostlivosti o dieťa v centre. Rodičia majú povinnosť informovať centrum o zmene svojho bydliska, pracoviska a svojich príjmoch, ako aj iných dôležitých skutočnostiach, napríklad uzatvorenie manželstva, narodenie dieťaťa.

- Rodičia a blízke osoby majú povinnosť dodržiavať dohodnuté pravidlá súvisiace s udržiavaním kontaktu s dieťaťom (viac v časti 20.1)

- Rodičia a blízke osoby majú povinnosť zabezpečovať starostlivosť a výchovu dieťaťa počas návštevy v domácom prostredí tak, aby bolo zachované jeho fyzické a psychické zdravie, uspokojené potreby dieťaťa a ako im to určuje Plán činnosti pre rodinu.

- Rodičia a blízke osoby majú povinnosť informovať centrum ihneď telefonicky na telefónne čísla uvedené v tlačive Súhlas so zdržiavaním sa dieťaťa mimo centra o závažných skutočnostiach, ktoré sa vyskytnú počas pobytu dieťaťa v jeho domácnosti (napr. zmena zdravotného stavu, útek dieťaťa, vážne výchovné problémy, konflikty a pod.).

- Rodičia a blízke osoby majú povinnosť priviesť dieťa do centra v dohodnutom čase, predkladať nimi vyhodnotený Plán činnosti pre rodiny zostavený pre príslušný pobyt dieťaťa mimo centra a vrátiť preplatok príspevku, ak bol pobyt dieťaťa skrátený. Taktiež majú povinnosť vrátiť do centra všetky veci, ktoré dieťaťu počas krátkodobého pobytu poskytlo centrum.

- V prípade, že rodičia, prípadne blízke osoby nepoužijú poskytnutý príspevok na stravu na určený účel, centrum môže rozhodnúť, že ďalší príspevok neposkytne.

21.2. Povinnosti detí a mladých dospelých – sú upravené vo vnútornom poriadku centra.

1) Zamestnanec samostatne usporiadanej skupiny/PNR v centre zastupuje vo výchove rodinu a preto sa v nej uplatňujú ustanovenia zákona o rodine. Z ustanovení zákona o rodine sú odvodené povinnosti dieťaťa s ohľadom na jeho vek a zdravotný stav.

2) Dieťa a mladý dospelý prejavuje zamestnancovi primeranú úctu a rešpekt. Oslovovanie zamestnanca dieťaťom je výsledkom ich vzájomnej dohody. Vzájomné nezhody riešia slušným spôsobom, bez používania vulgarizmov a fyzických útokov.

3) Dieťa má povinnosť plniť úlohy naplánované v Pláne výchovnej práce, s ktorými bolo oboznámené a ku ktorým sa s ohľadom na jeho vek a schopnosti vyjadruje. Mladý dospelý má povinnosť plniť úlohy naplánované v Pláne sociálnej práce a Pláne osamostatnenia sa.

4) Dieťa a mladý dospelý má povinnosť plniť si školskú dochádzku a školské povinnosti z nej vyplývajúce primerane svojim schopnostiam.

5) Dieťa má povinnosť dodržiavať pravidlá dohodnuté v SUS, v rodine PNR a v centre. Zamestnanci skupiny vytvárajú pravidlá skupiny spoločne s deťmi. V PNR vytvárajú pravidlá rodinného spolužitia dospelí spolu s deťmi, aj biologickými deťmi.

Mladý dospelý má povinnosť dodržiavať pravidlá dohodnuté v Dohode a v Zmluve o užívaní bytu.

6) Dieťa a mladý dospelý má povinnosť spolupracovať so zamestnancami na ochrane zdravia a bezpečia seba aj ostatných.

7) Dieťa a mladý dospelý má povinnosť pomáhať a podieľať sa na spoločných potrebách SUS/PNR. Pomoc dieťaťa v spoločných potrebách spočíva pri príprave stravy, upratovaní, šetrným zaobchádzaním s vybavením centra, vzájomnej pomoci medzi deťmi, pomoci pri údržbe vlastných vecí aj zariadenia SUS/PNR.

8) Dieťa a mladý dospelý má povinnosť vyvarovať sa spôsobu života, ktorý by mohol byť pre neho ohrozujúci, najmä užívanie látok, ktoré poškodzujú jeho telesné a duševné zdravie.

9) Dieťa a mladý dospelý má povinnosť osvojiť si zásady mravného správania, vedomosti a praktické zručnosti na veku primeranej mentálnej úrovni.

10) Dieťa a mladý dospelý sa má správať tak, aby svojím vystupovaním a činnosťou neobmedzovali osobnú slobodu iných, nešikanovali ich, neohrozoval ich mravnosť, zdravie a bezpečnosť.

21.3. Taxatívny opis výchovných prostriedkov, ktoré je možné uložiť za nedodržanie povinností podľa bodu 20.2 vrátane času ich trvania a možnosti prehodnotenia výchovného prostriedku, ak s jeho použitím dieťa alebo plnoletá fyzická osoba, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, nesúhlasia

* Časové obmedzenie, prípadne skrátenie vychádzok podľa konkrétnej závažnosti priestupku.

* Časové obmedzenie používania multimedialných zariadení a elektroniky (napr. počítač, televízor, telefón, tablet a iné)

* V prípade úmyselného poškodenia zariadenia centra, dieťa bude v rámci svojich možností primerane k veku nápomocné dospelému pri odstraňovaní škody. (napr. pri znečistení steny, pomoc pri vymaľovaní...)

* Poskytnutie vreckového v sume nižšej, ako je ustanovená suma, rozdiel medzi poskytnutým vreckovým a vreckovým sa poskytne v nasledujúcom mesiaci alebo rozdiel vreckového sa uloží na účet dieťaťa

* Časové trvanie výchovného prostriedku sa určuje pre každé dieťa individuálne, hneď po priestupku, primerane k veku a chápaniu dieťaťa, určuje ho vychovávateľ, ktorý je v službe, prípadne po dohode s koordinátorom.

* Trvanie výchovných prostriedkov a prehodnotenie iných výchovných prostriedkov v prípade, ak dieťa alebo plnoletá fyzická osoba nesúhlasí s určeným výchovným prostriedkom je predmetom spoločnej dohody dieťaťa a tímu, ktorý s ním pracuje .

21.4 Motivačné výchovné prostriedky

V prípade dodržiavania slušného správania, povinností, a pravidiel v rámci SUS, dieťa a mladý dospelý má možnosť zúčastniť sa aktivít na výbere ktorých sa spolupodieľa napr.

- návšteva Aquaparku, kina, splavu a pod.
- zakúpenie sladkosti, darčeku, ...
- dlhšia individuálna vychádzka

22. Spôsob poskytovania vreckového podľa § 66 zákona

Počas vykonávania pobytového opatrenia súdu je mesačne deťom (od šesť rokov veku) a mladým dospelým pripravujúcim sa na povolanie dennou formou štúdia vyplácané vreckové.

- Dieťaťu umiestnenému v profesionálnej náhradnej rodine je vreckové poukazované bezhotovostne prevodom na účet profesionálneho náhradného rodiča spolu s finančnými prostriedkami určenými na zabezpečenie potrieb dieťaťa.

- V samostatne usporiadaných skupinách sú finančné prostriedky určené na vreckové súčasťou rozpočtu vyčleneného pre danú skupinu.

- Mladému dospelému sa vreckové vypláca bezhotovostným prevodom na jeho osobný účet.

Použitie vreckového je súčasťou plánu výchovnej práce s dieťaťom. Koordinátor skupiny alebo profesionálny náhradný rodič vreckové spravídla do 10. dňa v mesiaci vyplatí dieťaťu, ktoré si vreckové prevezme a prevzatie potvrdí svojim podpisom. S ohľadom na vek a rozumovú vyspelosť si dieťa na základe dohody so zamestnancom skupiny, ktorý ho má v individuálnej

starostlivosti alebo profesionálnym náhradným rodičom, zaznamenanaj v pláne výchovnej práce, uloží vreckové u neho a následne je mu vyplácané vo viacerých čiastkach. Pri narábaní s vreckovým je dieťa usmerňované príslušným zamestnancom skupiny alebo profesionálnym náhradným rodičom, je vedené k zmysluplnému využívaniu finančných prostriedkov a k sporeniu na hodnotnejšie predmety, po ktorých dieťa túži.

Za dieťa, ktoré ešte nevie písať preberá vreckové zamestnanec skupiny, ktorý ho má v individuálnej starostlivosti alebo profesionálny náhradný rodič a zaobchádza s ním tak, ako je uvedené vyššie.

Vzhľadom k tomu, že poukazovanie vreckového má plniť účel usmerňovania sociálneho vývinu dieťaťa a je aj výchovným prostriedkom k získavaniu základnej finančnej gramotnosti dieťaťa, je jeho použitie kontrolované prípadne dokladované bločkami.

Centrum nevyplatí vreckové dieťaťu za dni, kedy sa dieťa bez súhlasu zdržiavalo mimocentra.

Z dôvodov hodných osobitného zreteľa, ako je najmä závažné opakované porušenie pravidiel centra alebo spáchanie činu, ktorý je považovaný za priestupok a činu, ktorý by pri dosiahnutí veku trestnej zodpovednosti mohol byť považovaný za trestný čin, centrum najmä z dôvodu výchovného pôsobenia dieťaťu poskytne vreckové v sume nižšej, ako je ustanovená suma vreckového. Rozdiel medzi poskytnutým vreckovým a vreckovým, ktoré sa malo dieťaťu v mesiaci poskytnúť, sa poskytne v mesiaci nasledujúcom po mesiaci, v ktorom sa vreckové poskytlo v nižšej sume, alebo sa suma zodpovedajúca tomuto rozdielu uloží na osobný účet alebo vkladnú knižku dieťaťa.

U mladého dospelého je účel používania vreckového zaznamenaný a vyhodnocovaný v pláne jeho osamostatňovania sa.

23. pís postupu v rizikových situáciách pre dieťa alebo plnoletú fyzickú osobu, pre ktoré sa vykonáva pobytové opatrenie v centre, vrátane postupu pri nedovolenom opustení centra dieťaťom, pri úraze dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, vážnych nezhodách medzi deťmi a deťmi a zamestnancami centra.

23.1 Opis postupu v rizikových situáciách

1. Úraz dieťaťa

a) Úraz dieťaťa, ktorý nie je potrebný ošetriť lekárom, ošetrí zamestnanec v službe alebo profesionálny náhradný rodič bežným spôsobom. Úraz a spôsob ošetrovania podrobne zaznamená v Denníku dieťaťa. Službukonajúci zamestnanec skupiny o úraze informuje koordinátora.

b) Ak dieťa utrpí úraz, ktorý si vyžaduje ošetrenie lekárom, zamestnanec v službe ihneď informuje koordinátora, PNR informuje vedúcu úseku CPPR. Koordinátor skupiny zabezpečí príchod iného zamestnanca na službu. Podľa vážnosti úrazu zamestnanec odvedie dieťa na lekárske ošetrenie služobným vozidlom alebo taxislužbou. Rovnako PNR zabezpečí lekárske ošetrenie dieťaťa. V prípade potreby zamestnanec skupiny/PNR volá RZP – 155 alebo 112. Do

príchodu RZP postupuje podľa pokynov zdravotníkov. Po návrate z ošetrovania podrobne zaznamená úraz v Denníku dieťaťa. Lekársky záznam o ošetrovaní úrazu je následne odovzdaný detskej lekárke a sociálnemu pracovníkovi centra, ktorý ho založí do spisovej dokumentácie dieťaťa.

c) V prípade život ohrozujúceho úrazu zamestnanec skupiny/PNR okamžite volá RZP – 155 alebo 112 a poskytne dieťaťu prvú pomoc.

d) Záznam o úraze v Denníku dieťaťa obsahuje:

* deň, charakter úrazu, miesto, kde došlo k úrazu, popis ako k úrazu došlo

* svedkov úrazu

* meno a priezvisko zamestnanca, ktorý evidoval úraz

* zariadenie, v ktorom bolo vykonané ošetrovanie úrazu.

e) Informovanie riaditeľa centra o mimoriadnej udalosti

2. Seba poškodzovanie dieťaťa

a) upokojenie dieťaťa, rozptýlenie pozornosti,

b) odobratie nebezpečného predmetu od dieťaťa,

c) poskytnutie prvej pomoci (podľa potreby),

d) v závislosti od povahy situácie privolanie RZP, prípadne polície,

e) zabezpečenie hospitalizácie (podľa potreby),

f) zaznamenanie celej udalosti v Denníku dieťaťa (obdobne ako pri úraze),

3. Opis postupu pri rizikových situáciách (vážnych konfliktných situáciách, fyzicky agresívnom správaní) medzi rodičmi/blízkymi osobami dieťaťa, medzi rodičmi/blízkymi osobami dieťaťa a zamestnancami centra :

a) okamžite privolať inú dospelú osobu, pokiaľ je v blízkosti,

b) odstránenie nebezpečných predmetov z dosahu agresora, pokiaľ je to možné,

c) únik, evakuácia ostatných do bezpečia,

d) v závislosti od povahy situácie privolanie polície - 158, mestskej polície 159, alebo 112,

e) snaha o upokojovanie- podľa časti 19.5, pokiaľ je to možné,

f) po odznení situácie zaznamenanie celej udalosti v samostatnom zázname,

g) informovanie nadriadeného a riaditeľa centra o udalosti

4. Útok dieťaťa na iné dieťa prípadne inú osobu alebo poškodzovanie budovy alebo zariadenia centra v afektívnom záchvate

- a) okamžite privolať inú dospelú osobu
- b) odstránenie z dosahu agresora nebezpečné predmety
- c) fixácia dieťaťa prostredníctvom inej osoby,
- d) evakuácia ostatných detí do bezpečia,
- e) podanie adekvátnej liekovej terapie podľa odporúčenia odborného lekára, ak je to možné
- f) sledovanie upokojovania dieťaťa, v závislosti od povahy situácie privolanie RZP 155 alebo 112, prípadne polície - 158
- g) zabezpečenie hospitalizácie (v prípade potreby),
- h) po odznení mimoriadnej situácie zaznamenanie celej udalosti v Denníku dieťaťa (obdobne ako pri úraze),
- h) informovanie riaditeľa centra o mimoriadnej udalosti.

5. Bezvedomie, otrava liekmi, alkoholom, chemikáliami ...

- a) poskytnutie prvej pomoci (podľa potreby),
- b) privolanie RZP – 155 alebo 112
- c) po odznení mimoriadnej situácie zaznamenanie celej udalosti v Denníku dieťaťa (obdobne ako pri úraze),
- d) informovanie riaditeľa centra o mimoriadnej udalosti.

6. Úmrtie dieťaťa

Službukonajúci zamestnanec alebo profesionálny náhradný rodič je povinný:

- a) ponechať mŕtve telo po dobu dvoch hodín od úmrtia na lôžku,
- b) privolať obhliadajúceho lekára,
- c) zabezpečiť označenie ľudských pozostatkov tak, aby nemohlo dôjsť k zámene,

- d) podľa záverov obhliadajúceho lekára kontaktovať pohrebnú službu ohľadom prevozu na pitvu alebo uloženia ľudských pozostatkov do chladiaceho zariadenia,
- e) bezodkladne oznámiť úmrtie riaditeľovi centra,

Riaditeľ centra zabezpečí:

- a) bezodkladné oznámenie úmrtia dieťaťa rodičovi, príbuznému alebo blízkej osobe dieťaťa,
- b) ak takej osoby niet, úmrtie sa oznamuje obci príslušnej podľa miesta trvalého pobytu,
- c) ak nemožno zistiť miesto trvalého pobytu mŕtveho, úmrtie sa oznamuje obci, v ktorej došlo k úmrtiu,
- d) vyhotovenie záznamu o oznámení úmrtia blízkej osobe alebo obci.
- e) O úmrtí dieťaťa informuje príslušný UPSVR, dozorujúceho prokurátora, ústredie PSVR.

7. Požiar

** volať hasičov – 150,

** evakuácia detí do bezpečia.

23.2 Opustenie centra bez súhlasu

1. Ak centrum umožnilo pobyt dieťaťa mimo centra (u rodičov, blízkych osôb) a dieťa sa v určenom čase do centra (SS, alebo PNR) nevrátilo

a) Službukonajúci zamestnanec alebo PNR je povinný ihneď telefonicky vyzvať rodičov dieťaťa alebo osoby blízke dieťaťa, u ktorých sa dieťa nachádzalo, aby ihneď, najdlhšie do 24 hodín zabezpečili návrat dieťaťa do centra.

b) Službukonajúci zamestnanec alebo PNR o tejto skutočnosti bezodkladne informuje sociálneho pracovníka a riaditeľa a vyhotoví podrobný záznam v Denníku dieťaťa. Zamestnanec skupiny informuje aj koordinátora skupiny.

c) Ak sa službukonajúcemu zamestnancovi alebo PNR nepodarilo za účelom výzvy k návratu dieťaťa skontaktovať s rodičom alebo blízkou osobou, vyzvanie k návratu dieťaťa do centra vhodnou formou zrealizuje sociálny pracovník najbližší pracovný deň, najneskôr však do 24 hodín od určeného času návratu. Za vyzvanie rodičov alebo blízkych osôb k návratu dieťaťa do centra sa považuje aj opakovaný neúspešný pokus o realizáciu výzvy. Sociálny pracovník svoju intervenciu riadne zdokumentuje a založí do spisovej dokumentácie dieťaťa.

d) Ak sa dieťa v určenom čase, teda ani do 24 hodín od vyzvania rodičov alebo blízkych osôb do centra nevráti, neprítomnosť dieťaťa sa považuje za opustenie centra bez súhlasu.

2. Za opustenie centra bez súhlasu je považované aj

- a) svojvoľný odchod dieťaťa z domova bez súhlasu zamestnanca centra,
- b) nevrátenie sa dieťaťa z riadne povolenej vychádzky alebo inej voľnočasovej aktivity v dohodnutom čase,
- c) nevrátenie sa dieťaťa zo školy v štandardnom čase (s ohľadom na počet vyučovacích hodín a presun zo školy do centra),
- d) pokiaľ čas zdržiavania sa dieťaťa mimo centra je viac ako dve hodiny.

3. Ak dieťa opustí centrum bez súhlasu, centrum je povinné situáciu bezodkladne riešiť

- a) službukonajúci zamestnanec alebo PNR bezodkladne informuje koordinátora skupiny, sociálneho pracovníka a riaditeľa, v prípade opustenia centra bez súhlasu podľa ods. 2 súčasne o tejto skutočnosti informuje rodičov alebo blízke osoby dieťaťa, u ktorých by sa dieťa mohlo na úteku nachádzať a vyzve ich, aby kontaktovali centrum a zabezpečili návrat dieťaťa do centra, ak by dieťa sa u nich na úteku zdržiavalo, informuje ich aj o bezodkladnej povinnosti centra oznámiť útek policajnému zboru,
- b) zamestnanec skupiny alebo PNR je povinný túto skutočnosť bezodkladne oznámiť najbližšiemu útvaru policajného zboru, s ktorým následne komunikuje sociálny pracovník alebo riaditeľ,
- c) sociálny pracovník najbližší pracovný deň túto skutočnosť oznámi súdu, ktorý nariadil ÚS, NO alebo uložil VO a príslušnému ÚPSVaR.

4. Ak sa dieťa umiestnené v SS, v štandardnom čase nedostaví do školy a škola centrum o tejto skutočnosti bezodkladne informuje, koordinátor skupiny, prípadne ním poverený zamestnanec túto skutočnosť okamžite oznámi Mestskej polícii v Pezinku alebo v Modre. Zamestnanec centra súčasne Mestskej polícii podá všetky dostupné informácie o dieťati. V prípade, že centrum nebude mať vedomosť o pobyte dieťaťa ani po uplynutí dvoch hodín od času jeho štandardného návratu zo školy do detského domova, príslušný zamestnanec detského domova postupuje podľa ods. 3. PNR v uvedenom prípade postupuje priamo podľa ods. 3.

5. Na zabezpečenie všetkých potrebných údajov o dieťati pre potreby policajného zboru je vychovávateľ, ktorý má dieťa v individuálnej starostlivosti alebo PNR v spolupráci so sociálnym pracovníkom povinný vypracovať vopred tlačivo Oznámenie o nezvestnej osobe a opatriť ho aktuálnou fotografiou dieťaťa. Toto tlačivo sa aktualizuje jedenkrát ročne, za aktualizáciu je zodpovedný vychovávateľ alebo PNR.

6. Všetky informácie o opustení centra bez súhlasu a súvisiace okolnosti sa evidujú v IPRODe, vychovávateľ alebo PNR ich zaznamená v pláne výchovnej práce, sociálny pracovník v pláne sociálnej práce.

24. Opis techník deeskalácie konfliktných situácií a verbálne agresívneho správania (platí pre konflikty medzi deťmi, deťmi a dospelými, aj medzi dospelými navzájom)

Nakoľko sú do CDR umiestňované deti z rôznych sociálnych prostredí, z vážnych rodinných dôvodov, môže dochádzať k prejavom agresívneho správania medzi deťmi, deťmi a dospelými, aj medzi dospelými navzájom.

Prevencia, pokiaľ je to možné, v prvom rade sa snažíme o predchádzanie vzniku napätia, konfliktu, či agresívneho správania, ak už vznikne konflikt využívame nasledovné **techniky deeskalácie**:

- nadviazanie kontaktu, oslovenie a snaha o upokojenie, poskytnutie priestoru pre vyjadrenie pocitov a myšlienok, aktívne počúvanie
- snažiť sa obmedziť stimul konfliktu,
- verbálna deeskalácia,
- riadený rozhovor, vyhnutie sa slovu „nie“, nesnažiť sa dohovárať a prekričať, nesúdiť, odpovedať na otázky, ale ignorovať verbálnu agresivitu, vyhnúť sa vytváraniu požiadaviek, reflektovanie, zmeniť konfrontáciu na diskusiu,
- rešpektovať osobný priestor,
- uvedomovať si reč svojho tela, správanie musí signalizovať bezpečie a pokoj
- udržiavať bezpečnú vzdialenosť, mať vhodný postoj, byť stranou, nemať útočný postoj
- očný kontakt musí byť primeraný a netrvať dlho,
- vlastnosti reči, prízvuk, intonácia, frázovanie, rytmus
- vyjadrenie empatie, eliminácia pocitov frustrácie a bezmocnosti, snažiť sa pochopiť pocity, nie činy,
- nerobiť „rozhodcu“ pri konflikte, rovnocennosť,
- poskytnutie možností voľby, napr. budeme postupovať takto alebo takto,
- vysvetľovanie, popisovanie,
- vyjednávanie, nájsť zhodu, zhodnúť sa na pravdivých údajoch, základných princípoch, na možnosti, že to, čo hovorí môže byť pravdepodobné alebo možné
- b) odvrátenie pozornosti (napr. ponúknuť pitie), rozptýlenie, ticho, využitie upokojujúcich rituálov, dychových cvičení, odpočinok,
- c) bezpečný odchod, únik zo situácie, pokiaľ žiadna z vyššie uvedených techník nefunguje,
- d) spracovať záznam zo vzniknutej udalosti bezprostredne ako je to možné,
- e) informovanie nadriadeného a riaditeľa centra o mimoriadnej udalosti.

Posilnenie vzťahov s ostatnými môže výrazne pomôcť pri predchádzaní konfliktov. Jestvujúca dôvera vo vzťahu pomáha obom stranám ľahšie sa zamerať na problém a hľadať spoločné riešenie. Predchádza sa tým automatickému čiernobielemu hodnoteniu situácie a iracionálnemu kritickému hodnoteniu klienta zariadenia. Budovanie vzťahov umožňuje rozvíjať empatiu ku klientom a komunikovať o témach, na ktoré vznikli rôzne názory.

Príloha č.1

Príprava na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti

Všeobecné východiská

Centrum pre deti a rodinu zabezpečuje prípravu na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti (ďalej len „príprava“) a zároveň poskytuje záujemcom všetky informácie súvisiace s prípravou .

Základné podmienky, rozsah a obsah prípravy sú upravené Zákonom č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a so sociálnej kurately a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších prepisov (ďalej len „zákon č. 305/2005 Z. z.“) a Vyhláškou č. 103/2018 Z. z. Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 305/2005 Z. z.

Profesionálna náhradná rodina (ďalej len „PNR“) je súčasťou organizačnej štruktúry Centra pre deti a rodiny (ďalej len „centrum“), v ktorom sa vykonávajú opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

Centrum vykonáva pobytové opatrenia súdu v PNR, ktorá poskytuje starostlivosť ustanovenému počtu detí a mladých dospelých v rodinnom dome alebo v byte, ktorého je PNR vlastníkom, spoluvlastníkom, nájomcom alebo spoločným nájomcom (§ 51 ods. 1).

Vykonávanie pobytového opatrenia súdu v PNR má prednosť pred jeho vykonávaním v samostatne usporiadanej skupine (§51 ods. 4).

V PNR zabezpečujú starostlivosť o deti a mladých dospelých manželia, ktorí sú zamestnancami centra, alebo fyzická osoba, ktorá je zamestnancom centra.

Profil profesionálneho náhradného rodiča

Záujemca o prípravu na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti (ďalej len „záujemca“) na základe svojej motivácie po absolvovaní prípravy dočasne poskytne svoje domáce a rodinné prostredie dieťaťu , ktoré je v centre umiestnené na základe rozhodnutia súdu, s cieľom naplniť jeho individuálne potreby vzhľadom na aktuálnu životnú situáciu, v ktorej sa nachádza.

PNR je povinný splniť ustanovený kvalifikačný predpoklad a absolvovať prípravu v ustanovenom rozsahu, ktorej súčasťou je písomné zhodnotenie tejto prípravy. Ak starostlivosť o deti v PNR zabezpečujú manželia, ktorí sú zamestnancami centra, ustanovený kvalifikačný predpoklad musí spĺňať aspoň jeden z manželov. Na manžela alebo manželku fyzickej osoby, ktorá je zamestnancom centra sa vzťahuje zákonom stanovený rozsah prípravy a bezúhonnosť v rozsahu aká platí pre fyzickú osobu, ktorá má záujem stať sapestúnom alebo osvojiteľom (§ 39 ods. 4).

Hlavným poslaním profesionálneho náhradného rodiča je naplniť jednu zo základných potrieb dieťaťa, a to potrebu blízkej osoby, s ktorou si dieťa vytvorí vzájomné puto – láskyplný vzťah. Samotná rola PNR je zložitá a nesie v sebe spojenie roly rodiča a roly profesionála – vychovávateľa. V niektorých situáciách prevažuje jedno, inokedy zase druhé. Je ťažké definovať aký je ten správny pomer medzi rolou rodiča a rolou profesionála. Snaha o vyváženú obidvoch rolí je súčasťou obsahu prípravy na vykonávanie PNR.

Aby sa záujemca mohol stať PNR musí spĺňať:

1.) Určité kvalifikačné predpoklady pre zabezpečenie starostlivosti o dieťa a to najmenej (Vyhláška č. 103/2018 Z. z., § 15 ods.1):

- a) nižšie stredné odborné vzdelanie, alebo stredné odborné vzdelanie,
- b) úplné stredné všeobecné vzdelanie alebo úplné stredné odborné, vzdelanie, ak sa zabezpečuje starostlivosť o dieťa, ktoré vyžaduje zvýšenú starostlivosť z dôvodu, že bolo týrané, sexuálne zneužívané alebo bol na ňom spáchaný trestný čin ohrozujúci jeho priaznivý psychický vývin, fyzický vývin alebo sociálny vývin.

2.) Rozsah prípravy na vykonávanie PNR je:

- a) 60 hodín, ak záujemca ukončil úplné stredné vzdelanie,
- b) 80 hodín, ak záujemca ukončil stredné vzdelanie,
- c) najmenej 21 hodín nácviku praktických zručností podľa § 16 ods. 1 písm. b), ak ide o
  1. zamestnanca centra, ktorý bol členom odborného tímu podľa § 5 alebo ktorý zabezpečoval starostlivosť o deti nepretržite najmenej tri roky,
  2. manžela profesionálneho náhradného rodiča a starostlivosť v profesionálnej náhradnej rodine zabezpečuje len jeden z manželov.

Za povolenú neúčast' sa považuje max. 10 percent z celkového počtu hodín prípravy, ktorá musí byť zdokumentovaná (napr. PN, lekárske vyšetrenia, úmrtie v rodine a pod.) Manžel/ka záujemcu je povinný/á zúčastniť sa daného počtu hodín, inak prípravu neabsolvoval.

Obdobný postup odporúčame uplatniť aj voči partnerovi záujemcu s ktorým žije v spoločnej domácnosti.

Organizačné podmienky prípravy

Prípravu na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti zabezpečuje centrum bez úhrady /náklady spojené s dopravou, stravovaním, ubytovaním a iné si záujemca zabezpečuje z vlastných zdrojov/.

Centrum zriaďuje tím na prípravu fyzickej osoby, ktorá má záujem stať sa profesionálnym náhradným rodičom, v zložení:

- najmenej jeden psychológ s ukončeným vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa v študijnom odbore psychológia (Vyhláška č. 103/2018 Z. z., § 16 ods. 3)
- najmenej jeden sociálny pracovník s ukončeným vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa v študijnom odbore sociálna práca, resp. špeciálny pedagóg s ukončeným

vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa v študijnom odbore špeciálna pedagogika, liečebná pedagogika

- k vyššie uvedenému realizačného tímu môžu byť prizvaní aj iní odborníci, (napr. profesionálny náhradný rodič, vychovávateľ centra, prípadne iní odborníci, ktorí nie sú zamestnancami centra)
- riaditeľ centrá určí koordinátora prípravy, ktorý manažuje celý proces prípravy

Povinná dokumentácia

- Dohoda o realizovaní prípravy na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti, uzatvorená medzi centrom a záujemcom
- Súhlas so spracovaním osobných údajov
- Podrobnejší obsah prípravy a informácie o podmienkach vykonania prípravy na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti
- Prezenčná listina a výkaz /odpočet úloh za daný časofond/
- Zhodnotenie prípravy, ktoré je vypracované po ukončení prípravy.

Obsah prípravy

(1) Príprava na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti v centre zahŕňa

a) poskytnutie základných informácií o

1. právnych predpisoch upravujúcich oblasť sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a rodinnoprávných vzťahov a ďalších všeobecne záväzných právnych predpisoch súvisiacichs vykonávaním profesionálnej náhradnej starostlivosti,
2. výchovných opatreniach, náhradnej starostlivosti a osvojení,
3. psychickom vývine, fyzickom vývine a sociálnom vývine dieťaťa a potrebách dieťaťa,
4. o potrebách a špecifikách starostlivosti o dieťa, ktoré je obeťou trestného činu obchodovania s ľuďmi, alebo ktoré je týrané, sexuálne zneužívané alebo sa vykonávajúopatrenia na overenie miery ohrozenia dieťaťa týraním, sexuálnym zneužívaním alebo iným činom ohrozujúcim jeho život, zdravie, priaznivý psychický vývin, fyzický vývin alebo sociálny vývin v rozsahu najmenej 16 hodín z celkového počtu hodín určených na poskytnutiezákladných informácií,
5. právach dieťaťa,
6. právach a povinnostiach profesionálneho náhradného rodiča,

b) nácvik praktických zručností vo výchovnej práci s deťmi v rozsahu najmenej 50 % z celkového počtu hodín prípravy na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti zameraný na:

1. identifikáciu vývinových potrieb dieťaťa,
2. vzťahovú väzbu, citové pripútanie a separáciu dieťaťa,
3. prispôsobenie sa zmene v rodine profesionálneho náhradného rodiča,

4. komunikačné zručnosti,
5. rozvoj výchovných zručností,
6. riešenie záťažových situácií v rodine,
7. spoluprácu v tíme odborníkov.

(2) Po ukončení prípravy centrum vypracuje zhodnotenie prípravy v písomnej podobe, ktorého súčasťou je najmä

- a) zhodnotenie záujmu fyzickej osoby o získanie informácií podľa odseku 1 písm. a) a zhodnotenie spolupráce pri nácviku podľa odseku 1 písm. b) počas prípravy na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti,
- b) zhodnotenie motivácie fyzickej osoby na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti,
- c) záver, či fyzická osoba absolvovala alebo neabsolvovala prípravu na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti.

V prípade, že záujemca/fyzická osoba ukončí prípravu v jej priebehu, písomné zhodnotenie sa nevypracuje vôbec.

Ďalšie informácie k príprave PNR

- Odporúčaný počet záujemcov/fyzických osôb o prípravu na vykonávanie PNR: 5-12 osôb.
- Dĺžka trvania prípravy: ukončenie najneskôr do 3 mesiacov /časový fond 60 resp. 80 hodín/ od kedy začala príprava.
- Odporúčaný pomer k rozvrhnutiu časofondu:
  - poskytnutie základných informácií – 40 %
  - nácvik praktických zručností – 60 %
- Pri uzavretí Dohody o realizácii prípravy sa záujemcovi poskytne podrobnejší obsah prípravy a metodická príručka pre profesionálneho náhradného rodiča.